

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Już w piątek obchody 65-lecia Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Od dziś do przyszłej soboty opublikujemy wywiady z ostatnimi czterema prezesami Związku. Dziś rozmowa z Romanem Suchankiem.

Kto wyczyści polską tablicę?

PROBLEM: Ponad trzy tygodnie temu polskojęzyczna tablica wjazdowa do Czeskiego Cieszyna-Mistrzowic została zamalowana czerwoną farbą. Do tej pory nikt jej nie wyczyścił. Miasto uważa, że to problem wojewódzkiego zarządu dróg. Ten odpowiedział: ność przerzuci na miasto. Wandale zaś mogą koło tablicy nadal bezkarnie majstrować.

Tablica wjazdowa do Czeskiego Cieszyna-Mistrzowic stoi przy drodze wojewódzkiej nr 11 z Czeskiego Cieszyna do Hawierzowa. Tą drogą jeżdżą codziennie. To, że polski napis został zamalowany, po raz pierwszy zauważyłam 19 września. Kiedy po kilku dniach tablica nie została doprowadzona do porządku, zaczęłam baczniej śledzić jej losy. W ciągu trzech tygodni zamazana na czerwono tablica kilkakrotnie zmieniała swoje położenie – raz została odwrócona o sto osiemdziesiąt stopni, czyli w odwrotnym kierunku jazdy, innym razem ktoś skierował ją w stronę pobocza i stojących wzdłuż drogi domków jednorodzinnych. W ub. środę wróciła na swoje pierwotne miejsce. Czerwień jednak pozostała.

Pierwszy telefon wykonałam we wtorek do Daniela Kadłubca, mieszkańca Mistrzowic oraz prezesa Miejskiego Koła PZKO, żeby sprawdzić, na ile problem ten obchodzi miejscowych Polaków. – Uważam, że to jest skandal – powiedział bez ogródek Kadłubiec. O problemie informował już ponad tydzień temu wiceburmistrz Czeskiego Cieszyna, Stanisław Folwarcznego. – Wysłałem do niego e-maila w tej sprawie. Widać, że koło tej tablicy wciąż ktoś się kręci. Wystarczyłoby zainstalować kamerę i byłoby po krzyku – sugerował.

List elektroniczny być może po drodze gdzieś się zawiesił, bo wiceburmistrz o problemie z zamazaną tablicą w Mistrzowicach nie wiedział. Obiecał jednak sprawę zbadać. W środę powiedział nam, że skoro tablica stoi przy drodze wojewódzkiej, za jej naprawę odpowiada Dyrekcja Dróg i Autostrad w Ostrawie. – W tych dniach informacja o zniszczonej tablicy została przekazana zarządowi dróg – zapewnił nas.

We wtorek polskojęzyczna tablica wjazdowa do Mistrzowic była nie dość że zamazana, to jeszcze przekreślona w kierunku pobocza.

Tym razem zadzwoniłam więc do ostrawskiej Dyrekcji Dróg i Autostrad. Jako szeregowy obywatel dowiedziałam się, że pracownicy ostrawskiej placówki cieszą się z każdego sygnału od mieszkańców na temat zniszczonego oznakowania dróg. – Chociaż przeprowadzamy systematycznie kontrolę oznakowania przy wszystkich naszych drogach, zawsze może się zdarzyć, że coś przeoczymy – powiedziano mi. Jak dalej ustaliłam, w kwestii mistrzowickiej tablicy prawdopodobnie chodzi jednak nie tyle o przeoczenie, co o koszty naprawy i o to, kto powinien je ponieść. – Z niszczeniem tablic na tym odcinku drogi spotykamy się nie pierwszy raz. Nowa tablica kosztuje 3500 koron. Wyjazd pracowników i

wyczyszczenie tablicy przy dzisiejszych cenach środków chemicznych niewiele mniej – dowiedziałam się nieoficjalnie, po czym jako dziennikarkę skierowano mnie z pytaniami do wydziału prasowego.

Rzeczniczka Dyrekcji Dróg i Autostrad w Pradze, Nina Ledvinová, powiedziała w czwartek, że jak dotąd ani miasto Czeski Cieszyn, ani Straż Miejska nie sygnalizowały żadnego problemu. – To, że tablica została uszkodzona, sami stwierdziliśmy w czasie regularnych kontroli dróg pierwszej kategorii przeprowadzanych na terenie województwa morawsko-śląskiego. Z uwagi na to, że chodzi o systematyczne niszczenie znaku drogowego „Gmina w języku mniejszości narodowej” w

katastrze Czeski Cieszyn, naprawa zostanie skierowana do miasta Czeski Cieszyn. Nie chodzi bowiem o znak drogowy, który zapewnia bezpieczeństwo ruchu drogowego – stwierdziła rzeczniczka, podkreślając, że zainstalowanie polskojęzycznych tablic kosztuje 42 tys. koron na terenie Czeskiego Cieszyna było efektem dobrej woli Dyrekcji Dróg i Autostrad RC.

Wszystko wskazuje więc na to, że zanim miasto i zarząd dróg ustalą, kto powinien wyczyścić polski napis, tablica nadal będzie witać czerwienią wszystkich przejeżdżających tędy kierowców. Chyba że mistrzowiczanie wezmą sprawę w swoje ręce i sami ją wyczyszczą.

BEATA SCHÖNWALD

ZDARZYŁO SIĘ

KLAUS W WARSZAWIE I KRAKOWIE

W czwartek i piątek gościli w Warszawie, na zaproszenie prezydenta Polski Bronisława Komorowskiego, prezydent Czech Václav Klaus z małżonką. W czwartek w uroczystej kolacji w Pałacu Prezydenckim wzięli udział również przedstawiciele życia politycznego i kulturalnego z naszego regionu oraz polskiej mniejszości w RC – m.in. burmistrzowie obu Cieszynów, Mieczysław Szczurek i Vít Slovák, prezes Kongresu Polaków w RC, Józef Szymeczek oraz Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, Jan Ryłko, a także piosenkarz Jaromír Nohavica. Po kolacji wzięli udział w koncercie jazzowym w Belwederze. Prezydent Klaus złożył wieniec przy Grobie Nieznanego Żołnierza. Na Uniwersytecie Stefana Kardynała Wyszyńskiego wręczono Klausowi dyplom doktora honoris causa. Głowa państwa czeskiego spotkała się w czwartek również z marszałkiem Sejmu Ewą Kopacz. Tematem ich rozmowy była m.in. mniejszość polska w Czechach. Wczoraj obaj prezydenci brali udział w otwarciu Forum Gospodarczego. Następnie Klaus z małżonką udali się do Krakowa, gdzie zwiedzili Katedrę Królewską na Wawelu i złożyli kwiaty na sarkofagu Lecha i Marii Kaczyńskich. Po południu para prezydencka miała się spotkać z mniejszością czeską. (dc)

TRWAJĄ WYBORY

Wczoraj rozpoczęły się wybory do samorządów wojewódzkich. Jeszcze dziś do godz. 14.00 można oddać głos na jedną z partii lub ugrupowań politycznych. Mieszkańcy Hawierzowa, Bogumina, Pietwałdu, Rychnawdu i Lutyni Dolnej wybierają również senatora. O wstępnych wynikach wyborów w naszym regionie, ze szczególnym uwzględnieniem wyników polskich kandydatów, będziemy już dziś informowali na stronie internetowej www.glosludu.cz. (dc)

POGODA

sobota

niedziela
poniedziałek

dzień: 11 do 15 °C
noc: 10 do 6 °C
wiatr: 1-4 m/s

dzień: 10 do 14 °C
noc: 6 do 2 °C
wiatr: 3-7 m/s

9 771212 422065

1 2 1 2 0

REKLAMA

Już teraz zarezerwuj wyjątkową firmową imprezę świąteczną z świetną zabawą, wymienionymi pokarmami i niepowtarzalną atmosferą.

tel.: 595 530 614 | e-mail: marketing@hotelvitality.cz

hotel vitality

Zareklamuj się w „GŁOSIE LUDU”! Tel. 775 700 896

Sportovní areál VĚNDRYNĚ
Vitality Slezsko

WITALNA RESTAURACJA
zaprasza Was
do urządzania uroczystości
rodzinnych dokładnie według
WASZYCH ŻYCZEŃ

Bliższe informacje:
Martina Kiszová
email: martina.kiszova@vitalityslezsko.cz
mob.: +420 732 920 550

WIĘCEJ
znajdziecie na www.vitalityslezsko.cz

GL-006

GL-529

KRÓTKO

NOWE AUTO
DLA STRAŻAKÓW

GRÓDEK (kor) – Nowy samochód otrzymali w środę gródzcy strażacy. Gmina zakupiła dla strażaków samochód marki Peugeot Boxer za blisko milion koron, a część kosztów pokryła dotacja z Urzędu Wojewódzkiego w Ostrawie. W uroczystości zorganizowanej z tej okazji przy odnowionej remizie wziął udział m.in. wicehetman województwa morawsko-śląskiego, Miroslav Novák. Dodajmy, że odnowiona remiza będzie służyć m.in. jako centrum informacji turystycznej oraz małe muzeum poświęcone historii gródeckiej jednostki straży pożarnej.

* * *

UWAGA NA DRODZE

BYSTRZYCA (kor) – W najbliższych tygodniach dojdzie do ograniczenia ruchu samochodowego na bystrzyckim odcinku drogi ekspresowej I/11 koło miejscowego cmentarza wraków samochodowych. Będzie się tam odbywał – w dwóch etapach – remont mostu. W pierwszym etapie dojdzie do odnowienia nawierzchni prowadzącej przez most drogi w kierunku Trzyna, w drugim – tej w kierunku Jabłonkowa. Prace zakończą się 31 maja 2013 roku.

* * *

PRZEJŚCIE
NA SPRZEDAŻ

CIESZYN (kor) – Władze powiatu cieszyńskiego przygotowują się do sprzedaży platformy granicznej w Cieszynie-Boguszowicach. Mogłaby tu powstać duża galeria handlowa. Ale dopiero wtedy, gdy znajdzie się kupiec. Terminal przez wiele lat był największym przejściem granicznym na południu Polski. Gdy jeszcze obowiązywały graniczne kontrole, do przejścia ustawiały się wielokilometrowe kolejki tirów.

* * *

KONIEC EPOKI

ŻYWIEC (kor) – Gdy przed dziesięcioma laty wracała z wygnania do swojego ukochanego Żywca, mówiła wzruszona, że spełniły się jej marzenia, że w końcu jest w domu. Księżna Maria Krystyna Habsburg spoczęła w czwartek w rodzinnej kaplicy grobowej w konkatedrze Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Żywcu. Zmarłej w ostatniej drodze towarzyszyli najbliżsi, w tym siostra Renata Habsburgo-Lorena de Zulueta i bratanica Krystynay.

Festiwal z młodzieńczą energią

20. Babie Lato Filmowe, w ramach którego można obejrzeć jeszcze do jutra wiele wartościowych filmów, zostało uroczystie rozpoczęte w środę wieczorem w Kinie Bystrzyca.

– W całym województwie działają tylko dwa kina wiejskie: w Cierlicku i Bystrzycy. W Cierlicku festiwal powstał, a w Bystrzycy został w środę uroczystie otwarty. Jest to pewnego rodzaju nawiązanie do źródeł i poszukiwanie nowego widza, który stawia na kameralne klimaty – powiedział Tadeusz Wantuła, dyrektor

Babiego Lata Filmowego. Pierwszym filmem, który publiczność miała możliwość w środę obejrzeć, było „Wesele” Andrzeja Wajdy. – „Wesele” to moim zdaniem jeden z dziesięciu kluczowych filmów polskiego kina. Reżyserowi udało się zrobić rzecz niesamowitą. Znalazł sposób, jak z dramatu teatralnego zrobić film. I to taki film, na którym można się dosłownie uczyć, jak kręcić, jak opowiadać i w jaki sposób podawać tekst. Film ten wśród Polaków coraz częściej zastępuje lekturę. Uważam, że jest to jeden z przypadków, kiedy ekranizacja filmowa jest równie mocna jak dramat – ocenił Grzegorz Pierkowski, autor polskiej

części Festiwalu, po którego wystąpieniu wyświetlone zostało „Wesele”, a następnie „Czarny czwartek” Antoniego Krauzego. Jubileuszowy festiwal jest w świetnej formie, o jego młodości i energii świadczy m.in. młody zespół wolontariuszy. Do ich grona należy konferansjerka imprezy, Martina Zajac. – Wolontariuszką festiwalu jestem chyba po raz czwarty. Na festiwal chodziliśmy już w gimnazjum, część osób mogła nawet uzyskać darmowy karnet. Festiwalowi towarzyszy świetna atmosfera. Spotyka się przyjaciół i ogląda się z nimi filmy. Cieszę się niezmiernie, że mogą tutaj być, moją rolą jest m.in. zapowiadanie filmów

i ogłaszanie wyników – powiedziała Martina Zajac. Młodość Festiwalu odbija się również na widowni, nie brakuje bowiem seansów dla młodzieży szkolnej. – Sądzę, że ten festiwal ma jeszcze coś do powiedzenia, że ma grupę swoich fanów i grupę potencjalnych kibiców – podkreślił Tadeusz Wantuła. W programie festiwalu można znaleźć jeszcze wiele ciekawych pozycji filmowych, m.in. „Różę” Wojciecha Smarzowskiego czy „80 milionów” Waldemara Krzystka. Dziś o godz. 19.00 zostanie w trzynieckim Kinie Kosmos ogłoszony zwycięzca nagrody „Złoty Debiut” oraz laureat „Nagrody Publiczności”. **(maki)**

Nowe mieszkania głównie dla seniorów

Mało jest dziś gmin, które budują nowe domy z mieszkaniami komunalnymi. Jednym z wyjątków jest Stonawa, która w ostatnich latach wybudowała kilka takich domów. Obecnie dołączyła do niej sąsiednia Sucha Górna.

W czwartek oddano uroczystie do użytku dwupiętrowy dom przy ul. Stonawskiej. Stał w miejscu, gdzie dawniej znajdowały się domy emerytów, wybudowane jeszcze za czasów hrabiego Larischa. W domu znajduje się 20 mieszkań dwu- i trzypokojowych. Gmina wydała na budowę 23 mln koron, 3 mln dołożył Państwowy Fundusz Rozwoju Mieszkalnictwa. Warunkiem pomocy państwowej było przeznaczenie połowy mieszkań dla osób o niskich dochodach. – Nie chodzi o żadnych niedostosowanych,

W Suchej Górnej wybudowano za pieniądze gminne nowy dom.

normy ustalone w Pradze są na tyle wysokie, że u nas zmieści się w nich normalna rodzina, gdzie na przykład kobieta jest na urlopie macierzyńskim

– podkreślił wójt Suchej, Jan Lipner. W tej chwili wszystkie mieszkania zostały już przydzielone przyszłym lokatorom. – Wybieraliśmy ludzi z li-

sty oczekujących na przydział mieszkania, są to z reguły osoby figurujące na liście od 4-5 lat. Przyznam niemniej, że trochę preferowaliśmy seniorów, ponieważ mamy bardzo dużo wniosków o przydział lokum w domu opieki społecznej – powiedział Lipner. Na pytanie „Głosu Ludu”, dlaczego w takim razie nie wybudowano raczej mieszkań jednopokojowych, dzięki czemu gmina mogłaby zaoszczędzić część funduszy, odpowiedział: – Faktem jest, że nie planowaliśmy od początku, że to mają być mieszkania dla seniorów. Po prostu w tej chwili popyt z ich strony jest największy. Zresztą mieszkania jednopokojowe, w przeliczeniu na metr kwadratowy powierzchni, są najdroższe, ponieważ one też muszą mieć wyposażoną łazienkę i kuchnię. **(dc)**

140 lat rolniczego
szkolnictwa

Uczniowie i wychowankowie czeskocieszyńskiego Zespołu Szkół Rolniczych przypominali sobie wczoraj 140. rocznicę powstania na terenie Śląska Cieszyńskiego pierwszej szkoły rolniczej. Jubileusz uczczono akademią szkolną w ośrodku „Strzelnica” oraz spotkaniem plenerowym na podwórzu szkoły, na którym przygrywała m.in. jabłonkowska kapela ludowa „Nowina”.

Przypomnijmy, że pierwsza szkoła kształcąca rolników powstała na

Śląsku Cieszyńskim w 1872 roku i mieściła się w zamku w Kocobędzu. W dwa lata później placówka otrzymała nazwę „Śląska Szkoła Rolnicza” (Schlesische Landes Ackerbauschule) i w tej formie przetrwała aż do roku 1921, gdy zakończyła swoją działalność. W ciągu 49 lat opuściło jej mury 1 931 absolwentów. Do jej tradycji nawiązuje obecna szkoła. Do roku 1979 działały w niej równoległe klasy polskie i czeskie, obecnie językiem wykładowym jest wyłącznie język czeski. **(kor)**

Nowe kino

Kino „Centrum” w Hawierzowie przez 20 miesięcy było nieczynne. W czwartek zostało oddane do użytku po gruntownym remoncie i modernizacji. Wczoraj, w ramach Dnia Otwartego, publiczność miała okazję zobaczyć odnowione wnętrza i obejrzeć kilka filmów, płacąc za wejściówkę symbolicznych 10 koron.

Przebudowa i modernizacja kina kosztowały 120 mln koron. Władze miasta już w 2003 roku podjęły decyzję o remoncie kapitalnym kina z lat 60. ub. wieku, lecz ze względu na brak funduszy prace remontowe rozpoczęły się dopiero w 2011 roku. Dofinansowała je Unia Europejska. Budynek przekształcił się w nowoczesny wielofunkcyjny obiekt, filmy można oglądać zarówno w klasycznej technice, jak i w formacie 3D, czy w wysokiej rozdzielczości 4K. W budynku znajdują się obecnie dwie

sale kinowe (duża dla 370, mała dla 68 widzów), kinokawiarnia z ekranami plazmowymi oraz klub. Ekran w dużej sali ma rozmiary 14,6 x 6,2 metry i jest w tej chwili czwartym pod względem wielkości ekranem projekcyjnym w kraju.

Hawierzowanie nie będą już musieli jeździć do Ostrawy, by obejrzeć filmy premierowe zaraz po ich wprowadzeniu na rynek. Dyrektorka Miejskiego Ośrodka Kultury, Yvona Dłábková, obiecuje, że w kinie „Centrum” wszystkie nowości będą wyświetlane w terminie ogólnokrajowej premiery. – Wprowadzamy również nowość nietypową dla naszych kin. Raz w tygodniu wyświetlane będą różnego rodzaju dokumenty. Będziemy oferowali ulgi na ceny biletów dla rodzin z dziećmi, seniorów i dzieci. Ponadto proponujemy widzom „tanie poniedziałki” – mówi dyrektorka. **(dc)**

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!
www.glosludu.cz

PYTANIE DO...

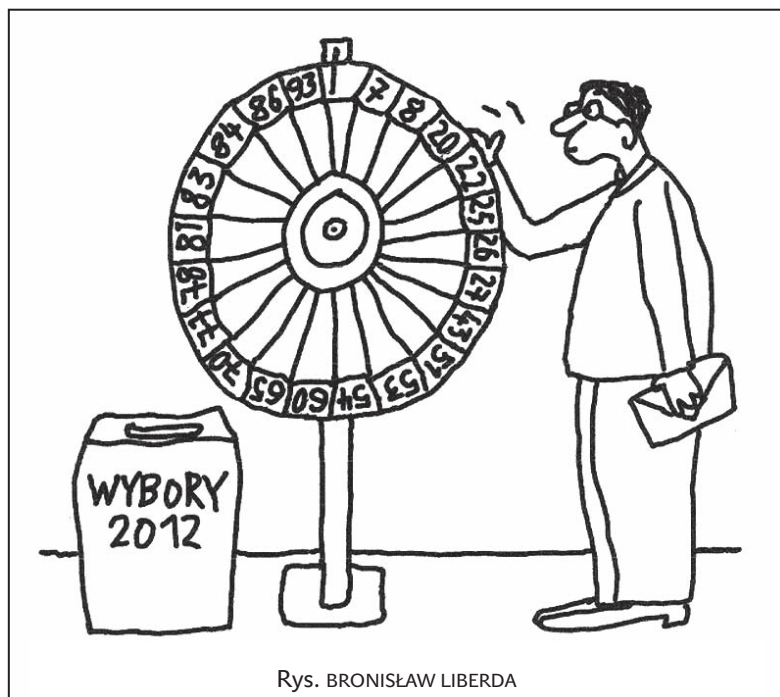
Marka Słowiacka, pełnomocnika spółki Pol-Press, wydającej „Głos Ludu”

Od początku października odbieramy telefony od czytelników, że nie otrzymują gazety do swoich skrzynek. Niektórzy przechodzą do redakcji po aktualne wydania. Skąd taki stan rzeczy?

Niedawno na pierwszej stronie redakcja informowała o problemach związanych z dystrybucją gazet. Jak zostało wyszczególnione w krótkiej adnotacji na pierwszej stronie, wiąże się to ze zmianą firmy, która odpowiada za dostarczenie „Głosu Ludu” do skrzynek. Zmiana ta była niezależna od samej gazety oraz wydawcy. Nie pozostaje nam nic innego, jak dalej prosić czytelników o wyrozumiałość i cierpliwość. Rozmawiałem z przedstawicielami firmy kilka razy, ostatnio w środę, prosząc o rzetelne wywiązywanie się z obowiązków. Mam

nadzieję, że nasze ostatnie spotkanie przełoży się na konkrety i żaden czytelnik nie będzie musiał już się skarżyć.

Równocześnie prowadzimy rozmowy z przedstawicielami innych spółek zajmujących się dystrybucją czasopism w naszym regionie. Jesteśmy świadomi tego, że zmiana dystrybutora jest konieczna. Niemniej do końca roku obowiązują pewne umowy, z których należy się wywiązać lub rozwiązać te kwestie polubownie. Mogę zdradzić, że w przyszłym tygodniu dojdzie do spotkania z firmą, która jest zainteresowana przejęciem dystrybucji „Głosu Ludu”. W tej kwestii najważniejsi są nasi czytelnicy i zapewniam, że robimy wszystko, by taka sytuacja jak najszybciej została wyjaśniona. **(wot)**

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

ROMAN SUCHANEK ZOSTAŁ SZEFEM ZG PZKO PRZED 25 LATY:

Byłem prezesem w czasach przełomu

Obchodzimy w tym roku 65-lecie największej polskiej organizacji nie tylko w Republice Czeskiej, Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Z tej okazji zaprezentujemy sylwetki prezesów ZG PZKO z ostatniego ćwierćwiecza. Jako pierwszego przedstawiamy Romana Suchankę, który tę funkcję objął przed 25 laty, w 1987 roku (pełnił ją do marca 1990 roku).

Był pan prezesem Związku w czasach przełomowych. Obejmował pan funkcję prezesa PZKO w czasach „pierestrojki”, odszedł pan zaś po zmianach polityczno-społecznych z 1989 roku...

Był to dla PZKO ciekawy okres, zaczęła się demokratyzacja polityki po okresie „zimnej wojny”, co przejawiało się też w działalności PZKO-wskiej. W następstwie tych przemian doszło również do pewnego rozluźnienia stosunków na linii PZKO – organy KPC. Przyznam się, że byłem zaskoczony moją kandydaturą na funkcję prezesa ZG PZKO. Pełniłem w tym czasie odpowiedzialną funkcję w Hucie Trzynieckiej i miałem obawy, czy podołam wszystkim zadaniom. Po umożliwieniu mi jednak pewnych korekt personalnych w proponowanym składzie Zarządu Głównego i uzyskaniu poparcia ze strony kierownictwa huty wyraziłem zgodę na kandydowanie.

Z jakimi problemami borykało się wówczas PZKO?

Problemy były standardowe. Działalność Związku polegała, tak samo jak dziś, na pracy Miejsowych Kół. Zarząd Główny był zaś głównym koordynatorem ich pracy, wspierał je też fachowo, zatrudniając specjalistów, instruktorów z wielu dziedzin: kultury, oświaty, a także prowadził administrację i zarządzał majątkami PZKO.

Roman Suchanek, jako szef trzynieckiej komisji ds. mniejszości narodowych w ubiegłej kadencji, należał do największych bojowników o wprowadzenie na terenie miasta dwujęzycznego nazewnictwa.

W funkcji prezesa ZG PZKO dałem sobie za zadanie podnoszenie prestiżu Związku, by w ten sposób motywować członków do jeszcze większej aktywności. Z trybuny Zjazdowej otrzymałem za zadanie konsolidować pracę ówczesnego Sekretariatu Zarządu Głównego.

Jak pan i cały ZG PZKO przyjęliście zmiany z 1989 roku?

To były zmiany przełomowe i były dla nas wszystkich ogromnym zaskoczeniem, że tak szybko one przebiegły. Osobiście uważam, że Związek przyjął je bardzo pozytywnie. Zrozumieliśmy, że mogą one bardzo nam pomóc. Oczywiście po 23 latach od tamtych wydarzeń listopadowych możemy już powiedzieć, że nie wszystkie nasze oczekiwania się spełniły. Mam na myśli to, że nie tylko nie potrafiliśmy wykorzystać naszych postu-

latów do podniesienia statusu naszej mniejszości w społeczeństwie większościowym, ale były też one wykorzystane do niepotrzebnych rozgrywek politycznych. Jako przykład pozytywny uważam to, że rozrosła się baza aktywnych działaczy w reaktywowanych czy nowo powstających polskich organizacjach. Szkoda tylko, że nie wszyscy starają się współpracować ze Związkiem i nie do końca uznają zasług jego działaczy na rzecz polskości z poprzedzającego „Aksamitną Rewolucję” 42-letniego okresu.

Notabene: kiedy pan wstąpił w szeregi PZKO?

W 1956 roku w Orłowej. W tamtejszej Zborówce przy kościele ewangelickim działała dobrze wyposażona biblioteka. Był to wspólny ośrodek kultury, do którego

chętnie przychodziliśmy z kolegami. Podziwiam do dziś tamtą energię, tę wolę działania. Do dziś utrzymuje się ona w PZKO. Nie tylko jako prezes, ale też jako prosty działacz spotykałem się z wieloma ludźmi z Polski, którzy nie mogli wprost uwierzyć, że tak małe społeczeństwo ma tyle chórów, zespołów, teatrzyków amatorskich. To do dziś jest nasza największa siła.

A w dodatku trzeba wspomnieć, że PZKO przez długi czas pełniło też rolę reprezentanta naszej mniejszości, także politycznego. Czasami zarzuca się naszym politykom z tamtego okresu, że byli członkami partii komunistycznej. Ale to była jedna z szans na przetrwanie Polaków na Zaolziu. Na ile jednak było to dla nas korzystne? Różnie bywało, ale byliśmy widocznymi...

A dokąd zmierza PZKO?

PZKO było, jest i będzie nosicielem polskości na Zaolziu. Stąd i jego rola. W dziedzinie oświaty, w tym także szkolnictwie, kulturze i pracy społecznej. Przede wszystkim musimy stawiać na pracę Miejsowych Kół. Rola Zarządu Głównego PZKO powinna spoczywać na wspieraniu tej działalności. Sęk w tym, że nasze społeczeństwo się starzeje. Widzę to chociażby w naszym MK PZKO w Trzynie-Tarasie. Większość członków to ludzie około sześćdziesiątki. Młodych prawie że nie ma...

A jak przyciągnąć młodzież do PZKO?

Trudno powiedzieć. Nie można oceniać braku zaangażowania w pracę PZKO wśród młodzieży na podstawie jednego tylko Koła. Bo przecież, chociażby na łamach „Głosu Ludu”, widzimy, że nasza młodzież sporo działa, odnosi sukcesy. Zespoły z mojej młodości były świetne. Ale te dzisiejsze są po prostu na europejskim poziomie. Młodzież działa też w kilku PZKO-wskich Klubach Młodych, aktywne są organizacje studenckie SAJ. Czyli nie jest źle, nie możemy młodym niczego zarzucać. W Kołach PZKO i w ogóle w strukturach Związku brakuje nam natomiast średniej generacji.

JACEK SIKORA

We wtorkowej gazecie pojawi się wywiad z Jerzym Czapem

Scena Polska: Dziś na Goldoniego

Chioggia, stare włoskie miasteczko portowe, często nazywane bywa miniaturową wersją Wenecji. Wąskie uliczki, kanały przesywające miasto nasuwają proste skojarzenia. Dawniej, podobnie jak Wenecja, Chioggia należała do najważniejszych miast całej Laguny Weneckiej. Właśnie w tej malowniczej scenerii toczy się akcja XVIII-wiecznej komedii Carlo Goldoniego „Awantura w Chioggi”, której premiera odbędzie się dzisiaj na deskach Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego. Sztukę wyreżyserował Andrzej Sadowski, który ze swoją żoną, Katarzyną Deszczą, od lat współpracuje z zespołem znad Olzy.

Tę komedię Goldoniego Scena Polska grała już pod koniec lat 70. ubiegłego wieku. Powraca więc po prawie 40 latach...

Nie mogę pamiętać tamtego przedstawienia, z zespołem współpracuję dopiero od kilku lat. Ale na pewno będzie to inna wersja. Po pierwsze: trochę inaczej podchodzimy do tekstu, po drugie: czasy się zmieniły i teatr się zmienił.

Dlaczego Goldoni?

Może dlatego, że to jest znakomity warsztat dla aktora. Komedie Goldoniego są bardzo mądre i mówią o rzeczach podstawowych

dla człowieka: o miłości, nienawiści, zazdrości i pokazują nasze wady w krzywym zwierciadle. Ale poza tym chodzi o autora, obok Moliere, który ma szansę być bardzo dobrze przyjęty przez publiczność. Bo forma jego sztuk nie jest przeładowana, nie jest zbyt ba-

rokowa. Przez to jest bardzo przystępna dla współczesnego widza.

Carlo Goldoni nawiązuje do włoskiej komedii dell'arte. Na ile pan wykorzystał w swoim przedstawieniu tę formę?

Reżyser Andrzej Sadowski podczas pracy nad nowym spektaklem Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego.

Prawie w ogóle. Komedie dell'arte wymagają wieloletniego studium, to jedna z najtrudniejszych form teatralnych, która się ostała do czasów współczesnych. I tylko niewiele teatrów na świecie potrafi się z nią uporać do końca. Tej sztuki trzeba się uczyć bardzo długo. Dlatego z tego zrezygnowaliśmy. Natomiast sięgamy do innego typu dowcipu. Przesunęliśmy ten akcent „dell'artowski” do dowcipu absurda, na przykład rodem z Monty Pythona, uwspółcześniliśmy tę komedię.

Na czym konkretnie polega to uwspółcześnienie?

Na przykład na wprowadzeniu scen tanecznych, a raczej choreograficznych. Będzie, jak na klasykę przystało, sporo tańca. Współpracowała z nami przy nich znana choreograf Marta Pietruszka z Krakowa.

Jak się w tańcu sprawdzają aktorzy Sceny Polskiej?

Lepiej lub gorzej (śmiej). Ale wydaje mi się, że choreografia jest tak dopasowana, że każdy, nawet mniej utalentowany ruchowo, może się w niej znaleźć. Zresztą chodzi przede wszystkim o wyrażenie poprzez taniec tożsamości postaci scenicznej.

Rozmawiał: JACEK SIKORA

PRZED NAMI 3. EDYCJA »WIELKIEGO DYKTANDA DLA ZAOLZIA«

Z ortografią za pan brat

Wielkimi krokami zbliża się kolejne „Wielkie Dyktando dla Zaolzia”. Osoby chcące wziąć udział w przyjemnych zmaganiach z ortografią powinny pojawić się 22 października o godz. 18.00 w auli Gimnazjum Polskiego w Czeskim Cieszynie.

W ramach Dnia Języka Ojczystego odbędzie się już trzecia edycja zmagania z ortografią. Oba przedsięwzięcia objęła patronatem honorowym konsul generalna RP w Ostrawie, Anna Olszewska.

Dyktando, którego organizatorem jest Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie, skierowane jest do wszystkich chętnych w wieku od 10 do 100 lat. Pierwsza edycja konkursu odbyła się po raz pierwszy w 2010 roku, jego pomysłodawcą był ówczesny konsul gene-

ralny RP w Ostrawie, Jerzy Kronhold. – Na „Dyktandzie” gościliśmy wielu wybitnych językoznawców, m.in. profesorów Jana Miodka i Andrzeja Markowskiego. W tym roku zaprosiliśmy prof. Jerzego Bralczyka, wybitnego polskiego językoznawcę, specjalistę w zakresie języka mediów, reklamy i polityki – powiedział-

Z CZYM ZMAGALIŚMY SIĘ DO TEJ PORY

2010 rok – Minispór o megasprawy

Późnojesienna plucha na Zaolziu, odgłosy szalejącej zawiei oraz ciemnobure skłębione chmury nad Beskidami wywołały niezwykle ponury nastrój. Ludzie przechodzili po moście granicznym tam i z powrotem, coraz większy chłód spływał spod gór nad rzekę. Atmosfera w nowo otwartej czeskokoczyńskiej kawiarni nad Olzą ożywiła się naraz, bo oto z pobliskiego stolika dobiegały czyjeś niezharmonizowane głosy. Słabo słyszalnym słowem co i rusz towarzyszyły ochoczo wnoszone okrzyki, nie do końca artykułowane pohukiwania.

2011 rok – Ciekawostki z Internetu

Nicnierobienie z rzadka jest chwalebne. Nie mając nic do roboty, zjadłszy niezbyt obfite śniadanie, postanowiłem wczoraj posurfować w Internecie. Jeden z nowo założonych portali donosił, że pewien jeżdżący na co dzień oplem olsztynianin zszokował wszystkich, założysz z Austriakiem i Eskimosem gdzieś w strefie okołobiegunowej obserwatorium planetoid, które jest rzekomo największym tego typu obiektem od Morza Grenlandzkiego po pustynię Gobi.

W konkursie nie mogą uczestniczyć absolwenci filologii polskiej. Poloniści są jednak zachęceni do udziału poza konkursem. Prace pisemne będą anonimowe, uczestnicy podpiszą się wyłącznie wybranym przez siebie hasłem. Podczas pisanie tekstu dyktanda nie wolno korzystać z żadnych pomocy naukowych, porozumiewać się między sobą, opuszczać sali czy korzystać z urządzeń elektronicznych. Tekstu nie wolno pisać wersalikami. Wgląd do własnej pracy będzie możliwy po 31 października w CP. Wyniki konkursu pojawią się na początku listopada na łamach naszej gazety i na stronie internetowej organizatora: www.pctesin.cz (opublikowane zostaną hasła zwycięzców). Nad przebiegiem „Dyktanda” czuwać będzie jury złożone z polonistów pod przewodnictwem prof. Karola Daniela Kadłubca. Nagrody przewidziano dla „Mistrza Wielkiego Dyktanda dla Zaolzia 2012” oraz dla pierwszego i drugiego wicemistrza. (maki)

ła Barbara Kubiczek z Centrum Pedagogicznego. Prof. Jerzy Bralczyk jest nie tylko autorem tegorocznego tekstu dyktanda, przed jego rozpoczęciem (o godz. 17.00) wygłosi wykład pt. „Sztuka komunikowania się, czyli jak mówić, aby nas słuchano”. Dzięki dofinansowaniu w ramach funduszy polonijnych udział w spotkaniu jest darmowy. Dodajmy, że profesor wykładu w Instytucie Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego oraz w Wyższej Szkole Psychologii Społecznej w Warszawie. Jest członkiem licznych towarzystw naukowych.

Warto wiedzieć, że udział w „Dyktandzie” można zgłosić do 18 października za pośrednictwem poczty elektronicznej: info@pctesin.cz pod hasłem „Dzień języka ojczystego” lub telefonicznie, pod nr. tel. 558 746 267.

MAGDALENA ĆMIEL

ANKIETA

Zapytaliśmy, co o „Dyktandzie” sądzą uczestnicy, osoby zaangażowane w organizację.

Michał Walach, ekonomista, laureat

Przyjdę spróbować swoich sił już po raz trzeci. Podoba mi się, że dzięki konkursowi można sprawdzić własne kompetencje językowe nawet po ukończeniu szkoły. Języka polskiego używam na co dzień w pracy, posługiwanie się poprawną polszczyzną jest dla mnie ważne. Udziału w dyktandzie na pewno nie trzeba się obawiać, tu nie chodzi o rywalizację, ale o przyjemność.

Józef Štirba, emeryt, jeden z najstarszych uczestników

Ideę oraz samą organizację konkursu oceniam bardzo pozytywnie, umożliwia nam przecież kontakt z językiem polskim. Przed laty zdałem polską maturę, ale od tego czasu nie miałem częstego kontaktu z polszczyzną. W pracy mówiłem głównie po czesku. Główną motywacją mojego uczestnictwa w „Dyktandzie” jest w pierwszym rzędzie chęć sprawdzenia własnych sił.

Danuta Branna, prawnik, uczestniczka

Udział w konkursie jest dla mnie pewnego rodzaju wyzwaniem, ponieważ naukę w języku polskim skończyłam na etapie szkoły średniej, a w pracy posługuję się częściej językiem czeskim. Pomimo tego uważam, że prawnik powinien posługiwać się poprawną polszczyzną, dlatego warto ją pielęgnować. Dyktando może być jednym ze środków pomocnych w osiągnięciu tego celu.

Prof. Daniel Kadłubiec, językoznawca, przewodniczący jury „Dyktanda”

Wszystko, co służy doskonaleniu języka ojczystego, ma głęboki sens, bowiem język ten jest najwyższym dobrem każdego człowieka i całego narodu. Jest zwierciadłem, odbijającym kondycję jednostki i społeczeństwa zwłaszcza, toteż degradacja tego języka jest symptomem powszechnego upadku, gdyż jest on dźwignią ucywilizowania

narodu. Jeżeli nie dbamy o niego, jesteśmy postrzegani jako społeczność niekulturalna, odnosząca się byle jak do tego, co powinno nas obchodzić bardzo. „Dyktando” jest jednym ze środków prowadzących do tego celu, jest też sprawdzianem, ile w nas zostało wiedzy o naszej ojczyźnie polszczyźnie. Jest też spotkaniem towarzyskim, które, oprócz przyjemności, także uczy. Oby chętnych było tu jak najwięcej. (maki)

Konkurs dla młodych czytelników

Z pewnością wszyscy macie wykupioną prenumeratę „Jutrzenki” albo „Ogniwa” i jesteście dobrze poinformowani, więc moje zadanie jest ułatwione. Jestem przekonana, że nie umknął waszej uwadze fakt, że tradycyjnie jesień na Zaolziu kojarzy się z książką oraz z konkursem czytelniczym. Tym razem organizatorzy zostawili uczniom starszych klas wolną rękę w wyborze lektury konkursowej. Do dyspozycji są: „Moje Bullerbyn” Barbary Gawryluk oraz „Bezlitosna fala” Krzysztofa Petka. Mogliście je obie przeczytać. Odpowiedzi wystarczy jednak przesłać na jeden zestaw pytań. Pamiętajcie o tym, że nie wszystkie odpowiedzi znajdziecie w trakcie czytania, będzie trzeba sięgnąć także do innych źródeł. Nie zapomnijcie o kuponie konkursowym!

Uczniów klas 1-5 szkół podstawowych obowiązuje znajomość książki Barbary Gawryluk „Kaktus, dobry pies”. Po przeczytaniu tekstu z łatwością odpowiecie na zamieszczone pytania, tym bardziej, że przy każdym z nich podano trzy możliwości odpowiedzi. Pamiętajcie, że tylko jedna jest poprawna! Bardzo ważna uwaga na koniec: nie zapomnijcie o kuponie konkursowym! (wystarczy jeden).

Na odpowiedzi czekamy pod adresem: Oddział Literatury Polskiej, Biblioteka Regionalna Karwina, Masarykovo nám. 9/7, 733 01 Karviná-Fryštát albo w Bibliotece Miejskiej w Czeskim Cieszynie, do 31. 10. 2012

Pytania konkursowe na podstawie książki „Bezlitosna fala” Krzysztofa Petka

1. Objasnij znaczenie słowa „noktowizor”
2. Kto był w czasach powstań śląskich właścicielem terenu z działkami, na którym znajdował się dom dziadka Klemensa?
3. Podaj imię i nazwisko polskiego reportera, który jako pierwszy założył we Włoszech w 1983 roku Szkołę Przetrwania
4. Napisz, co łączyło Wojciecha Korfatego, przywódcę trzeciego powstania śląskiego, z Czechami.

Pytania konkursowe na podstawie książki „Moje Bullerbyn”

1. Podaj nazwę grupy tanecznej z Krakowa, do której chodziła Natalka przed wyjazdem do Szwecji
2. Podaj imię i nazwisko szwedzkiej pisarki, autorki książki „Dzieci z Bullerbyn”
3. Jak po szwedzku życzymy komuś szczęścia?
4. Co trzeba koniecznie zwiedzić podczas pobytu w Sztokholmie?

Pytania konkursowe na podstawie książki „Kaktus, dobry pies”

1. Co miał w koszyku wysoki chłopak z drewnami u pani doktor Diany?
- a) dinozaura

- b) legwana
- c) chomika
2. Co chcieli wyłudzić od Weroniki dwaj chuligani?
 - a) pieniądze
 - b) lizaki
 - c) komórki
3. Co skłoniło Kaktusa do opuszczenia zajęć w szkole dla psów?
 - a) spotkanie z innym psem
 - b) sygnał do powrotu
 - c) zabawa z piłką
4. Co Kaktus lubił jeść najbardziej?
 - a) karmę dla psów
 - b) kaszę z mięsem
 - c) barszcz z pierogami.

Czeski Cieszyn – do dziś centrum polskości

Chociaż obchodziliśmy niedawno 1200-lecie legendarnego założenia Cieszyna, o czeskiej części miasta można powiedzieć, że jest stosunkowo młoda. Przecież Czeski Cieszyn, przed 1920 rokiem właściwie przedmieście skupione wokół Kolei Koszycko-Bogumińskiej, zaczął się rozwijać dopiero po podziale Śląska Cieszyńskiego między Polskę i ówczesną Czechosłowację. Już przed wojną miasto stanowiło centrum całej zaolziańskiej – bo tak wtedy Polska nazwała czeską część regionu – polskiej mniejszości.

O tym, że czeska część Cieszyna do dziś jest centrum polskiej społeczności żyjącej na Zaolziu, nie trzeba nikogo przekonywać. Tu przecież mieszczą się biura Kongresu Polaków, skupiającego ponad dwadzieścia polskich organizacji z całej Republiki Czeskiej, czy Zarządu Głównego Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, największej w RC polskiej organizacji. Jest też Teatr Cieszyński ze Sceną Polską, jedyna polska szkoła średnia.

MIASTO POMAGA POLAKOM

– Po podziale Śląska Cieszyńskiego na terenie rodzącego się Czeskiego Cieszyna pozostało wielu Polaków. W dodatku z biegiem lat do miasta zaczęto włączać okoliczne wioski, które w odróżnieniu od poniekąd niemieckiego Cieszyna, były polskie – mówi wiceburmistrz Stanisław Folwarczny,

Wiceburmistrz Stanisław Folwarczny nad nową mapą Cieszynów.

Adwentowy w kościele Na Niwach lub imprezy sportowe. Staramy się też wspierać niektóre inicjatywy Kongresu Polaków lub innych polskich organizacji – uściśla Folwarczny.

Miasto ściśle współpracuje też z władzami Cieszyna. – Realizujemy wspólne projekty, ostatnio chociażby pn. „Infotesin”, którego owocem jest wspólna mapa obu Cieszynów, ręcznie malowana, a z tyłu wydruku są in-

przedszkola, przy ulicach Moskiewskiej, Grabińskiej, Akacyjowej oraz Polnej. Przedszkolaków jest około 130. Jeśli zaś chodzi o grono pedagogiczne, to 35 osób.

Szkoła za dwa lata będzie obchodzić 90-lecie. Dyrekcja już zaczyna zastanawiać się, czym z tej okazji zaskoczy uczniów, ich rodziców oraz absolwentów. – Na pewno w programie wykorzystamy zespoły działające w naszej szkole. Chodzi o chóry „Trallala” i „Trallalinki”, które prowadzi Beata Brzóska, zespół flecistów „Skowronki” (Renata Dobner) i zespoły teatralne (Maria Szymanik). No i przedszkolną „Cieszyńiankę” – opowiada dyrektor Grycz. Dodaje, że bogate też jest życie sportowe (Klub Sportowy od piętnastu lat wygrywa Puchar Burmistrza), działa sporo kółek zainteresowań.

– Perspektywy są dobre. Przedszkola są pełne, pierwszoklasistów będzie sporo. A w dodatku ostatnio zaczynają się pojawiać także dzieci z Polski (w tym roku 12). Ich rodzice doszli bowiem do wniosku, że u nas ich pociechy mogą się, na przykład, nauczyć dobrze języka czeskiego, co może im pomóc w życiu – podkreśla Grycz.

W ŚREDNIEJ TEŻ PO POLSKU

Gimnazjum Polskie jest już teraz jedyną polską szkołą średnią nie tylko w Czeskim Cieszyńsku, ale też w całym regionie. – Mamy obecnie 330 uczniów w czterech rocznikach i dwunastu klasach, a także 37 pedagogów – informuje dyrektor Andrzej Bizoń.

– Przygotowujemy głównie uczniów na studia wyższe. Ale jest też masa propozycji pozalekcyjnych. Działają chór „Collegium Iuvenum” czy teatrzyk Sz.K.A.P.A., jest Klub Sportowy „Gimpel” i gry sportowe. Jest też sporo projektów uczniowskich. Można korzystać z naszych pomieszczeń. W tym roku, na przykład, korzysta z nich Centrum Nauczania Języków Obcych „Pygmalion”, w których nasi uczniowie mogą się przygotować do ważnych egzaminów z języka angielskiego – uściśla Bizoń.

Dyrektor dodaje, że szkoła czuje się spadkobiercą Gimnazjum Realnego im. Juliusza Słowackiego w Orłowej-Obrokach. – Staramy się te tradycje zachować. A marzy mi się, żeby wieszczę stał się patronem także czesko-cieszyńskiej szkoły – mówi.

Dodajmy, że polskie lub czesko-polskie zajęcia prowadzi też Akade-

mia Handlowa. Natomiast Średnia Szkoła Hotelarstwa, Handlu i Poligrafii proponuje absolwentom polskich podstawówek nadobowiązkowe lekcje języka polskiego.

KÓŁ PZKO AŻ JEDENAŚCIE

Pod względem liczby Miejscowych Kół PZKO miasto też zasługuje na uwagę. Działają ich w mieście i okolicznych wioskach aż jedenaście. Chociaż, jak mówi prezes jednego z największych, MK PZKO, Czeski Cieszyn – Centrum, Małgorzata Rakowska, raczej nie działa – i nie ma swojej siedziby i prezesa, Koło w Żukowie Górnym.

– Gorzej jest też z pracą Rady Obwodowej – podkreśla Rakowska. Mówi, że trudno policzyć, ile te Koła mają członków. – Można to określić najwyżej według sprzedanych znaczków członkowskich. Największe to na pewno Centrum: 270 członków i Osiedle, które może być nawet większe od nas.

Prezes Rakowska dodaje, że Koła miejskie (wraz z Parkiem Sikory i bardzo aktywnym w Sibicy) starają się współpracować. Natomiast Koła wiejskie działają raczej „na własnym boisku”. – Te miejskie wspomagają nas z Centrum przy najważniejszej imprezie: Dniu Tradycji i Stroju Regionalnego. Poza tym od wejścia do strefy Schengen organizujemy atrakcyjne wycieczki po Europie, są ciekawe koncerty z gwiazdami z Polski. Działają też Chór Mieszany „Harfa” (dyrygent Tomasz Piwko), w którym śpiewają nie tylko Polacy z całego Czeskiego Cieszyna, ale także zza Olzy. Trochę zmienił formułę działalności Klub Kobiet: spotykamy się obecnie raczej na gimnastyce, także na tej rehabilitacyjnej. Niemniej raczej już rzadko organizujemy wystawy. Ale na wszelkie imprezy Klub zawsze przygotowuje pyszne dania śląskiej kuchni – opowiada Rakowska. Nie ma też, na przykład, Klubu Młodych. – M.in. dlatego, że jest „Dziupla” Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej, harcerska drużyna OPTY. Zresztą Czeski Cieszyn jest bardzo bogaty, jeśli chodzi o kulturę – działają „Avion”, Teatr Cieszyński, Klub Jazzowy, są imprezy miejskie. To nas wszystkich wzbogaca – śmieje się Rakowska.

SCENA JEDYNA POZA POLSKĄ

Czeski Cieszyn może się pochlubić jedynym profesjonalnym polskim zespołem teatralnym poza RP: Sceną Polską. Działają ona od 1951 lat, grali w niej słynni aktorzy scen polskich i czeskich. Jej kierownikiem artystycznym jest Bogdan Kokotek, literackim zaś Joanna Wania.

– W tej chwili mamy 1318 abonentów, z tego 155 z Polski – mówi Joanna Wania. – Grup abonamentowych jest dziesięć, w tym trzy czesko-cieszyńskie. Od trzech lat działają też w ramach Teatru Cieszyńskiego trzecia scena, „Bajka”, która dawniej funkcjonowała przy ZG PZKO. Wystawia ona nie teraz nie tylko polskie, ale także czeskie spektakle

BIBLIOTEKA TEŻ OGNISKIEM POLSKOŚCI

Księgozbiór Biblioteki Miejskiej jest bogaty. Liczy on aż 93 777 książek, w tym aż 18 191 polskich. Korzysta z nich 5 005 czytelników, w tym 958 deklarujących narodowość polską. Co roku czytelnicy wypożyczają około 230 tys. książek, w tym około 20 tys. polskich.

Biblioteka ma główną siedzibę

Liczba mieszkańców wg Spisu Powszechnego 2011: 25 234 (26 429 w 2001 roku). Skład narodowościowy podajemy na osobnym wykresie. Kategoria „narodowość podwójna” nie została na razie podzielona na poszczególne kombinacje narodowości.

OGNIKA POLSKOŚCI:

Kancelaria Kongresu Polaków: prezes Józef Szymeczek, tel. 558 711 453

Zarząd Główny Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego: prezes Jan Ryłko, tel. 558 711 582

Miejscowe Koła PZKO (11): dane kontaktowe na stronie internetowej www.pzko.cz.

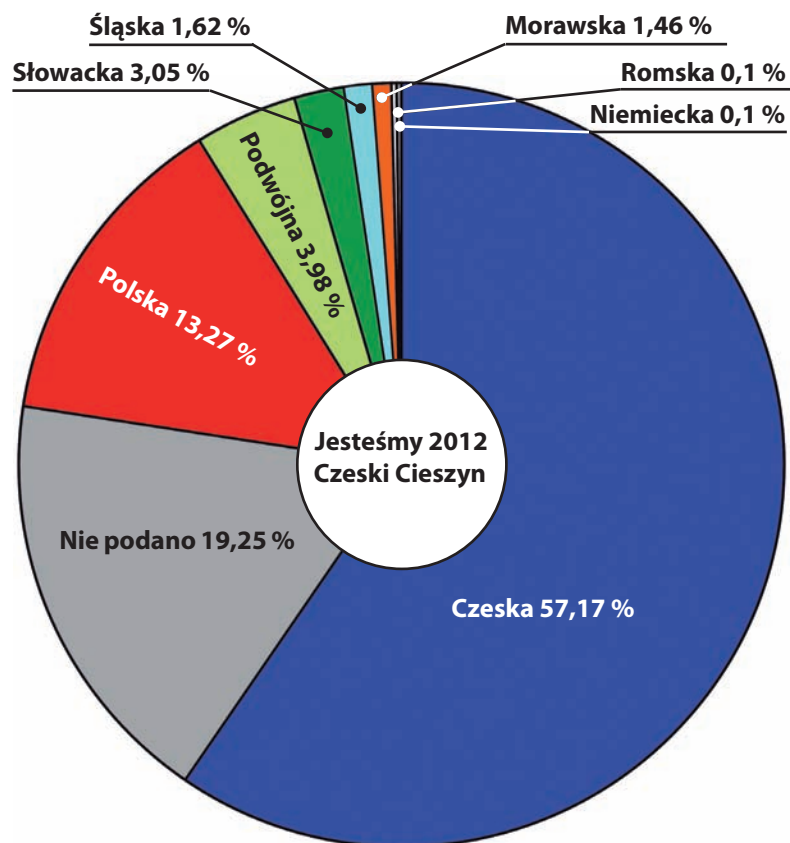
Scena Polska Teatru Cieszyńskiego: kierownik artystyczny Bogdan Kokotek, tel. 558 746 022

Polska Szkoła Podstawowa (i cztery polskie przedszkola): dyrektor Marek Grycz, tel. 558 764 061

Gimnazjum Polskie: dyrektor Andrzej Bizoń, tel. 558 731 235
Akademia Handlowa (są klasy i grupy polskie): dyrektor Krystyna Bonček, tel. 558 712 649
Biblioteka Miejska, filia przy ul. Havlíčka: kierownik Wanda Kozdra, tel. 558 731 805

URZĄD MIEJSKI:

burmistrz: Vít Slovák, tel. 553 035 430
wiceburmistrzowie: Stanisław Folwarczny, Petr Procházka, tel. 553 035 430. (kor)

– Szkoda tylko, że z roku na rok liczba Polaków spada. Jeżeli wg spisów powszechnych z lat 1991 i 2001 w Czeskim Cieszyńsku mieszkało 4833 czy 4257 mieszkańców deklarujących narodowość polską, to ostatnio liczba ta obniżyła się do 3350 z 25 234 obywateli czeskiej części nadolziańskiego grodu – dodaje.

Niemniej nadal chodzi o centrum polskości, a z 25 radnych zawsze około jednej trzeciej to Polacy. Władze miasta starają się też wspierać polskich współobywateli, zwłaszcza szkołę, przedszkola, działalność kulturalną polskich organizacji.

– Jeżeli chodzi o PZKO, co roku dofinansowujemy sztandarową imprezę, Dzień Tradycji i Stroju Regionalnego. Są też inne zastrzyki finansowe w ramach programu małych projektów dotacyjnych. Na przykład na koncerty organizowane przez PZKO-wców z Centrum, Koncert

formacje o najciekawszych i zabytkowych miejscach. Będzie też mniejsza wersja dla turystów, którą otrzymają w każdym punkcie informacji turystycznej – mówi wiceburmistrz. Poza tym są inne wspólne akcje inwestycyjne: kładka sportowa i Park Sportowy w ramach projektu Ogród Dwóch Brzegów. Powinna powstać jeszcze jedna kładka, między mostami Przyjaźni i Wolności. – Działamy razem na bieżąco – dodaje Folwarczny.

SZKOŁA NAJWIĘKSZA W REGIONIE

Polska podstawówka stoi przy ulicy Havlíčka. W tym roku szkolnym uczęszcza do niej 309 uczniów, uczących się w piętnastu klasach.

– Do tego zaliczam jednak także działającą pod naszą dyktando małoszkolną w Sibicy, gdzie mamy w tej chwili 42 uczniów – mówi dyrektor Marek Grycz. – Poza tym są cztery

w budynku Teatru Cieszyńskiego. Oprócz tego są filie: przy ul. Havlíčka, w Sibicy, w Stanisławicach, w Żukowie i Koniakowie. – Z usług biblioteki korzystają głównie panie, wypożyczające zazwyczaj typowe powieści kobiece lub historyczne. Z kolei panowie sięgają częściej po książki sensacyjne. A ponieważ filia mieści się tuż koło Gimnazjum Polskiego, wielkim zainteresowaniem cieszą się pozycje ze spisu lektur szkolnych – mówi kierowniczka pierwszej z filii, Wanda Kozdra.

To właśnie filia z Havlíčka jest w ramach Biblioteki Miejskiej odpowiedzialna za organizowanie polskich imprez i wykładów. Chodzi głównie o cykl „Podróże bliskie i dalekie”, do niedawna była też seria „Spotkań z techniką”. Są też spotkania autorskie dla młodzieży (przy współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Polskiej Książki).

W ramach Biblioteki Miejskiej działa też kawiarnia literacka i czytelnia „Avion|Noiva”, w której organizowane są liczne imprezy kulturalne, literackie, w tym także polskie oraz transgraniczne.

JACEK SIKORA

Od zumbi do folkloru

Aby zachować ciągłość, zespoły folklorystyczne powinny zdobywać nowy narybek. Zastanawiałam się jednak, czy wśród dzieci i młodzieży istnieje popyt na tego typu działalność. Dla uczniów szkół podstawowych istnieje przecież cała gama inicjatyw i kółek. Usłyszawszy o pierwszej próbie nowo powstającego zespołu „Małe Oldrzychowice”, postanowiłam wystąpić w niej w roli obserwatora.

Kiedy chciałam się dowiedzieć czegoś więcej na temat pierwszej próby „Małych Oldrzychowic”, która odbyła się w piątek 5 października, chciałam dowiedzieć się, ile dzieci weźmie w niej udział. – Niestety, na razie nie znamy żadnych konkretów, wszystko okaże się podczas pierwszej próby, na którą mam nadzieję przyjdzie przynajmniej kilka dzieci – powiedział Marek Grycz, kierownik Zespołu Tanecznego „Oldrzychowice”. O godz. 17.00 pojawiam się zatem w oldrzychowickiej podstawówce, by być świadkiem narodzin nowego zespołu. Na schodach przed salą gimnastyczną leży kilkanaście par butów. Zdejmuję więc te własne i wchodzę ukradkiem do sali. Słyszę klaskanie i powtarzanie imion. Grupa, w skład której wchodzi przede wszystkim dziewczyny, siedzi na podłodze i poznaje się wzajemnie. W grze o charakterze interakcyjnym bierze udział również kierowniczka nowego zespołu, Janina Kokotek, która z zespołem „Oldrzychowice” związana jest od dwudziestu lat. Gra polega na powtarzaniu imion nowych kolegów: Janka, Janka, Damir, Damir, Dorotka, Dorotka itd. Siadam z tyłu i przyglądam się ich wspólnej zabawie. Sympatyczna atmosfera odbija

Członkowie nowego zespołu podczas zabawy integracyjnej.

się na twarzach wszystkich obecnych w sali, także rodziców, którzy przybyli do Oldrzychowic ze swymi pociechami. Po chwili rozbrzmiewają rytmy zumbi – przyznam, że jestem zaskoczona. Spodziewałam się piosenek ludowych. Dzieci automatycznie wstają i na sygnał kierowniczkę podskakują w rytmie nowoczesnej muzyki tanecznej. – Nasze próby oparte zostaną w pierwszej kolejności na muzyce nowoczesnej, waż-

ny jest rytm, następnie przejdziemy do folkloru. Moje pierwsze próby w zespole „Oldrzychowice” wyglądały bardzo podobnie – podkreśla Janina Kokotek. Dzieci uczą się krótkiego układu: prawa, lewa, podskok, marsz do przodu i z powrotem – grupa tancerzy daje sobie świetnie radę. Po kilkukrotnej powtórcie układu nadchodzi czas rozciągania mięśni i relaksu. Pierwsza próba ma widocznie charakter rozgrzewki,

kierowniczka dziękuje wszystkim za aktywny udział. Spotkanie dobiega powoli końca. Podchodzę więc do dwóch dziewczyn pytając o ich pierwsze wrażenia z próby. – Bardzo nam się dziś tu wszystko podobało. Wcześniej tańczyłyśmy w zespole „Tyrka”, jest on jednak przeznaczony dla uczniów pierwszego stopnia, a my uczęszczamy do szóstej klasy PSP w Trzyńcu przy ul. Dworcowej – przyznają Karolina Madzia i Alek-

sandra Wawrosz. Oprócz uczniów trzynieckiej podstawówki w pierwszej próbie wzięli udział także uczniowie PSP w Czeskim Cieszynie oraz PSP w Wędrzynie. Dowiaduję się, że niektórych uczestników zachęcił do udziału koleś, innych rodzice. – Postawiliśmy na „Małe Oldrzychowice”, wcześniej nie słyszałam o naborze nowych tancerzy do któregoś z zespołów. Sam kiedyś tańczyłam, folklor nie jest nam obcy. Jeżeli tylko córka zechce, to będę ją każdy piątek przywoził na próby – mówi Stanisław Brudny. Uczestnicy powoli się rozchodzą, podchodzę więc jeszcze do kierowniczkę i pytam o ocenę dzisiejszej próby. – Cieszę się, że zjawiała się aż piętnastka osób. Pomiędzy zespołem „Tyrka” a „Młodymi Oldrzychowicami” jest bowiem luka. Potrzebujemy nowego narybku z klas 4-9. Zachęcamy wszystkich, szkoda, że chłopców jest na razie nieco mniej – apeluje Janina Kokotek.

Próby zespołu odbywać się będą regularnie w każdy piątek od godz. 17.00 do 18.00 w oldrzychowickiej podstawówce. Cieszę się, że mogłam zobaczyć początki nowego zespołu, który mam nadzieję wypełni wspomnianą przez jego kierowniczkę lukę.

MAGDALENA ĆMIEL

»Małe« zespoły w dobrej kondycji

W Oldrzychowicach powstał nowy zespół taneczny dla dzieci, w innych miejscowościach naszego regionu zespoły tego typu już działają. Zespoły, w których tańczą dorośli, zdają sobie sprawę, że potrzebują nowego narybku. W jakiej kondycji znajdują się niektóre „małe” (pod względem średniej wiekowej) zespoły taneczne? Czy są one popularne?

»MALI BŁĘDOWIANIE«

Zespół taneczny „Mali Błędowianie” przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 15 lat. Swym patronatem objęło go MK PZKO w Hawierzowie-Błędowicach, PSP w Hawierzowie-Błędowicach oraz Miasto Hawierzów. Młodzież, która ukończy szkołę podstawową, może swoją działalność folklorystyczną kontynuować w zespole „Błędowianie”. Członkami młodszego zespołu są przede wszystkim uczniowie błędowickiej podstawówki, w jego skład wchodzi aż połowa jej uczniów. – Spotykamy się w każdą środę od godz. 14.15 do 16.00. W tym roku mamy nieco większą grupę tancerzy, liczy ona ok. 30 osób. Na brak zainteresowania nie możemy narzekać. Ćwiczymy po części wspólnie, czasami tancerzy dzielimy na dwie grupy: na starszych i młodszych albo na chłopców i dziewczyny. Chłopcy wykonują ćwiczenia siłowe, dziewczyny z kolei baletowe. Nasze próby oparte są przede wszystkim na muzyce z płyt kapeli „Kamraci”, staramy się dzieciom wpajać umiłowanie do dołańskiego folkloru – powiedziała Jolanta Kozusznik, która wraz z Dagmar Owczarzą i Henryką Łabudek kieruje zespołem. Choć zespół „Mali Błędowianie” występuje przede wszystkim na imprezach regionalnych, zaliczył również występy zagraniczne: w Polsce i Włoszech. Starszy zespół wyjeżdża poza granice naszego regionu częściej, bierze udział w licznych festiwalach i im-

prezach folklorystycznych. Nabór do zespołu prowadzony jest zawsze na początku nowego roku szkolnego, ale każdy chętny (nie tylko z Hawierzowa-Błędowic) może dołączyć także w jego trakcie.

»ZAOLZIOCZEK«

Zespół folklorystyczny „Zaolzioczek”, którego kierownikami są Marcin Filipczyk i Lucyna Tomek, działa przy MK PZKO w Jabłonkowie. Członkowie tego zespołu stanowią narybek dla starszego zespołu „Zaolzi”. – W zespole tańczą dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniowie szkoły podstawowej, koordynacja zróżnicowaną grupą nie jest więc łatwa. Idealnym połączeniem tancerzy wszystkich generacji jest na przykład zespół „Na pasionku”, w którym występują zarówno przedszkolaki, jak i dorośli tancerze – powiedziała Lucyna Tomek. Próby zespołu „Zaolzioczek” odbywają się w każdy piątek od godz. 16.00 zazwyczaj w jabłonkowskim Domu PZKO, czasami także w miejscowym Domu Dzieci i Młodzieży. Oficjalnego naboru zespół nie organizuje, rodzice zgłaszają swe pociechy w ciągu całego roku. – Na początku próby prowadzona jest rozgrzewka, nie brakuje na przykład elementów jogi. Następnie przechodzi się do tańca przy akompaniamencie fortepianowym Bogdana Cienciły, który gra różnego rodzaju utwory, niekoniecznie ludowe – dodaje Lucyna Tomek. Jak podkreśla, rozciąganie mięśni dzieci jest konieczne, można bowiem dostrzec,

iż dzisiejsza młodzież spędza wiele czasu za komputerem.

»RYTMIKA«

Zespół dziecięcy rytmiki i tańca „Rytmika” działa przy ZG PZKO, a prowadzi go Renata Milerska. Zespół mający długoletnią tradycję reaktywowano przed czterema laty, a jego popularność wciąż wzrasta. „Rytmika” jest pewnego rodzaju nowym wcieleniem Zespołu Pieśni i Tańca „Mała Olza”, w której tańczyli przyszli członkowie ZPiT „Olza”. – Nasz zespół nie jest czysto folklorystyczny, stawia przede wszystkim na ruch i rytm. Ćwiczymy zazwyczaj przy akompaniamencie Anny Klimek, przygotowujemy różne układy, ćwiczymy na materacach. „Rytmikę” można traktować jako przygotowanie do ZPiT „Olza” lub innych zespołów, jego rola nie polega jednak wyłącznie na tym – powiedziała Renata Milerska, która prowadzi trzy grupy taneczne. Zespół liczący 70 dzieci został podzielony według wieku. Pierwszą grupę tworzą przedszkolaki, drugą uczniowie pierwszego stopnia szkoły podstawowej, a trzecią uczniowie drugiego stopnia. Próby odbywają się w każdy poniedziałek i czwartek w czeskokieszyńskim Domu PZKO przy ul. Bożka. Nabór miał miejsce wraz z początkiem roku szkolnego, pod koniec którego zespół wystąpi dla swych rodziców i dziadków na lekcji pokazowej. Pierwszy oficjalny występ „Rytmiki” odbył się na tegorocznym Dniu Tradycji i Stroju Regionalnego. (maki)

REKLAMA

Senior domy POHODA® a.s.

Domov pro seniory
Senior domy POHODA a.s.
ul. Palackého 1331
739 61 Třinec-Lyžbice

„Nie trzeba się zastanawiać, aby czynić dobro”.
Goethe

Każdy z Was może przeżyć pogodną jesień życia...

Senior domy POHODA a.s. oferują całoroczny pobyt, wyżywienie i opiekę osobom powyżej 60 lat.

Tel.: 558 987 200 - 201
731 659 023
www.seniordomypohoda.cz

K VÝHODÁM JEDNODUŠE

VÝHODY ZLATÉHO ÚČTU:

- OKAMŽITÝ PŘÍSTUP K ÚSPORÁM
- BEZ POPLATKŮ ZA ZŘÍZENÍ, VEDENÍ ČI ZRUŠENÍ ÚČTU
- GARANCE FIXNÍ ÚROKOVÉ SAZBY **1% ROČNĚ**
- 100 % POJIŠTĚNÍ VKLADU DO VÝŠE 100 000 EUR

Pro více informací kontaktujte:

Věra Labajová
Tel.: 607 165 044
vlabajova@obchod.rsts.cz

Bc. Jana Rampaková
Tel.: 608 712 965
jrampakova@obchod.rsts.cz

Raiffeisen STAVEBNÍ SPOŘITELNA

Ponownie »Dwo w jednym miechu«

Na wielką folklorystyczną ucztę mogą się cieszyć miłośnicy ludowego tańca i muzyki. Jabłonkowski zespół „Zaolzi”, działający przy tamtejszym Miejscowym Kole Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, już po raz czwarty organizuje – w sobotę 20 października – imprezę „Dwo w jednym miechu. »Zaolzi« tańcuje, a »Lipka« gro”.

– Jak sama nazwa wskazuje, kapelę „Nowina” zastąpi w tym roku kolejna kapela „z gniazda” Krystyny Mruczek,

„Lipka”, pod kierownictwem prymisty Chrystiana Heczki. Poza tym zatańczą, zagrają i zaśpiewają członkowie kolejnej formacji założonej przez panią Krystynę, „Torki” – zapowiada główny organizator imprezy, Marcin Filipczyk, szef „Zaolzia”.

Gościem imprezy będzie też zespół „Bystrzyca”, z tańcami żywiołymi i słowackimi, a zatańczy również dziecięcy „Zaolzioczek”. O dobry humor uczestników spotkania z folklorem zadba gawędziarz Tadeusz

„Zaolzi” na swojej imprezie przed rokiem.

„Filip” Filipczyk. – No i będzie dobre gorolskie jedzenie: kołoczki, wędzonka i jelita z kapustą, kapuśnica. Zabraknie chyba tylko mioduli, bo wiadomo, po aferze alkoholowej nie chcemy się narażać. Ale inne ogniste trunki będzie można zakupić – dodaje Marcin Filipczyk.

Impreza rozpocznie się w Domu PZKO o godz. 15.00. Więcej informacji pod nr. tel.: 724 523 619 lub 777 313 036. Tam też można, zarezerwować miejsca na sali. (kor)

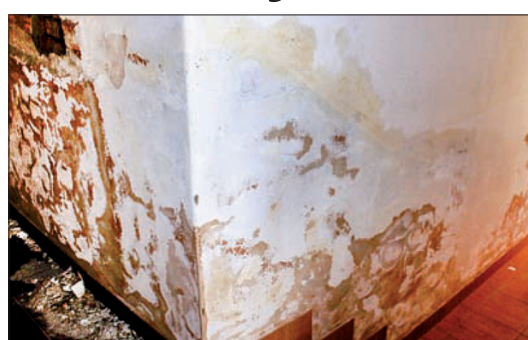
REKLAMA

Stop wilgoci! Mamy dla Państwa skuteczne rozwiązanie!

W starych budynkach zazwyczaj brakuje izolacji lub jest ona uszkodzona, co powoduje, że mury zaczynają nasiąkać wilgocią. Aby skutecznie przeprowadzić remont wilgotnych murów, konieczne jest najpierw dokładne określenie przyczyn zawilgocenia, następnie usunięcie tych przyczyn, a dopiero potem przystąpienie do prac budowlanych.

Bardzo rzadko udaje się „przykryć” wilgoć, ponieważ przy krystalizacji soli mineralnych występują siły podobne jak przy zamarzaniu wody: tynk odpada, płytki pękają, a grzyby i pleśń rozwijają się dalej.

- ✓ Wilgotne mury szkodzą zdrowiu!
- ✓ Na wilgotnych murach rozwijają się bardzo szkodliwe zarodniki grzybów i pleśni.
- ✓ Wilgotne budynki zjadają pieniądze

- dzie ich właścicieli oraz niszczą trwale substancję budowlaną.
- ✓ Wilgoć powoduje podwyższone koszty ogrzewania: wilgotne mury powodują nawet 70 proc. utraty ciepła!
- ✓ Remonty czy renowacja bez wcześniejszego osuszenia niszczą całą Państwa inwestycję.
- ✓ Wilgotne mury stanowią pożywkę dla grzybów pleśniowych.
- ✓ Wilgotne mury psują klimat po-

- mieszczeń i powodują alergię, astmę i artretyzm.
- ✓ Wilgotne mury pogarszają komfort mieszkania.

Wilgotne ściany szkodzą zdrowiu!

Alergię i astmę mogą wywoływać grzyby i pleśń. Nie powinno ich być w Państwa domu. Grzyby stanowią jedną z podstawowych grup alergenów inhalacyjnych. Wilgotne

mury mogą również spowodować dolegliwości reumatyczne.

Na czym polega nasza konkurencyjność?

Koszt naszej usługi (materiał i wykonanie) są znacznie tańsze niż cena samych tylko popularnych materiałów izolacyjnych dostępnych w marketach budowlanych. Ponadto oferujemy to, czego nie ma w marketach, trzyletnią gwarancję.

Jak mogę wycenić koszt wykonania izolacji?

Wystarczy skontaktować się z nami, podając adres wykonania prac. Zbadamy skutki zawilgocenia oraz przygotujemy kosztorys remontu. To wszystko gratis!

Firma WOJOCZEK, s.r.o.
Tel: 608 772 213

Wojoczek ajesuscho@seznam.cz

Artykuł sponsorowany, GL-601

CIESZYN: TRAVEL FREE SHOP ZAPRASZA

POZNAJ RAJ JAKOŚCI I OSZCZĘDNOŚCI

Na obrzeżach Cieszyna działa od półtora roku jedyny na południu Polski sklep Travel FREE Shop. Sklep cieszy się powodzeniem nie tylko u podróżnych, ale ma już również grono stałych klientów spośród mieszkańców regionu. To efekt nie tylko dobrej lokalizacji, ale przede wszystkim znakomitego zaopatrzenia i atrakcyjnych cen.

Sklep znajduje się w kompleksie restauracyjnym, obok stacji paliw Orlen, przy drodze ekspresowej S1 (kierunek Bielsko-Biała), 1,5 kilometra od granicy polsko-czeskiej.

Klienci sklepu Travel FREE Shop, prowadzonego przez firmę Wygoda S.A., jak informuje dyrektor handlowy Robert Huptyś, znajdują w kameralnym wnętrzu ponad 2000 oryginalnych produktów importowanych z Niemiec. To właśnie markowe niemieckie produkty w przystępnych cenach są magnesem przyciągającym klientów. Wiele spośród tych produktów

jest niedostępnych w innych sklepach.

I tak w sprzedaży są, m.in. kosmetyki, markowe zachodnie perfumy, alkohole (wódka czysta i smakowa, likiery, whisky, gin oraz wino), słodczyce, kawa, chemia, papierosy, zabawki.

Klienci codziennie mogą liczyć na atrakcyjne promocje. Ostatnio wzrosło zainteresowanie markowym alkoholem, co – jak można przypuszczać – ma zapewne związek z zakazem sprzedaży wysokoprocentowych alkoholi w sąsiednich Czechach. Hitem w sklepie Travel FREE Shop jest obecnie 5-gwiazdkowa grecka brandy w cenie 56,89 zł za litr oraz szkocka whisky kosztująca 48,58 zł za litrową butelkę. Puskę niemieckiego piwa 0,33 litra kupimy za 1,79 zł, litrowy luksusowy wermut za 34,17 zł, a kilogramową paczkę kawy „Gala Crema” za 38,96 zł. Warte uwagi jest również 6-kilogramowe opakowanie proszku „Persil” za 69,95 zł czy pakowane po

dwie sztuki odżywki do włosów „Schauma” w cenie 9,99 zł. W wysmienionej cenie jest również płyn do płukania ubrań „VERNEL” 1,5l za kwotę 8,49 zł oraz środek do usuwania brudu Cilit w atomizerze 750ml w cenie 11,62 zł. Spośród szerokiej gamy perfum można polecić ACQUA DI GIOIA GIORGIO ARMANI 100ml w cenie 226,20zł. W asortymencie słodczych wyróżniają się bardzo dobrą ceną żelki HARRIBO 500g. Za kwotę 8,99zł

– Dajemy gwarancję stuprocentowej oryginalności oferowanych produktów. Sprowadzamy je prosto z Niemiec. Wszystkie produkty cechuje najwyższa jakość – zapewnia Michał Żbel, prezes zarządu spółki „Wygoda”.

Sieć sklepów Travel FREE Shop hołduje hasłu „Witamy w raju oszczędności”. Decydując się na zakupy w tej placówce szybko przekonamy się, że nie jest to li tylko zwykły slogan reklamowy. A zakupy zrobimy tu codziennie od 7.00 do 21.00.

Sklep mieści się w budynku Restauracji Wygoda przy ul. Granicznej 53 w Cieszynie.

Najtańsze oryginalne produkty prosto z Niemiec.

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

Zapoznaj swoją rodzinę z autem, które jest dla niej jak stworzone. **Nowy samochód ŠKODA Rapid** już wkrótce w naszej ofercie!

Przyjdź obejrzeć zupełnie nowy model ŠKODA Rapid. Z ochotą zaprezentujemy jego wspaniałą przestrzeń oraz sprytne rozwiązania, które z pewnością zachwycą waszą rodzinę. Więcej informacji znajdziesz także na www.skoda-auto.cz.

ŠKODA Finance od ŠkoFINu

Średnie zużycie i emisje CO₂ modelu Rapid: 3,9–5,8 l/100 km, 104–134 g/km

20 października 2012
Dzień, kiedy przedstawisz go rodzinie

Twój autoryzowany sprzedawca samochodów ŠKODA:

KARIREAL a.s.
Frýdecká 272
739 61 Třinec
Tel.: 558 996 114

KARIREAL a.s.
Oldřichovice 793
Tel.: 558 324 527
www.karireal.cz

KR KARIREAL

SIMPLY CLEVER

"DZIEŃ DRZWI OTWARTYCH"

Sobota 20. 10 2012, w godz. 7:00 -15:00

Ponownie możesz skorzystać z bezpłatnego orientacyjnego przeglądu technicznego na naszej STK Třinec s.r.o.

- KONTROLA SERWISOWA
- ŠKODA ORYGINALNE CZĘŚCI
- GIEŁDA SAMOCHODÓW
- BUFET
- PREZENTY

JAZDY PRÓBNE RAPIDEM

STK Třinec

KR KARIREAL

"Tradycja jest gwarancją zaufania."

www.OX.PL
portal śląska cieszyńskiego

Rozwój menu w Trzyńcu

Vegetariánská restaurace Harmonie

Jablunkovská 382, Třinec
558 987 487
731 620 708
www.vegetarmonie.cz

Restauracja wegetariańska
Po – Pt 11.00 – 18.00

OGRODZENIA ZS SIKORA

PRODUCENT OGRODZEŃ
Bądź bezpieczny i ogródź swój Dom!

- Ogrodzenia siatkowe
- Ogrodzenia panelowe
- Ogrodzenia klinkierowe
- Automatyka
- Bramy garażowe

Nowo otwarty oddział w Trzyńcu obok przystanku "Obecni domy"

www.ogrodzeniazs.pl
email: plotyzs@seznam.cz
mob. 732 683 665
TŘINEC, ul. Frýdecká 572 tel/fax: 558 320 353

VLADISLAV BANASINSKY

SPOTKANIA W POLSCE

Kupić można w polskich księgarniach internetowych lub w Piastowskiej Księgarni w Cieszynie, ul. Głęboka 6

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!

www.glosludu.cz

Husqvarna

Zkrot' te divočinu s prvotřídními stroji

Akční cena: **5.490 Kč**
Běžná cena: 5.990 Kč

HUSQVARNA 135

- Nová lehká výkonná pila.
- Snadno se startuje a ovládá.
- Výkonný motor X-Torq.

Výkon 1,4 kW, délka lišty 14"/35 cm, hmotnost bez lišty a řetězu 4,4 kg.

NOVINKA

Akční cena: **10.990 Kč**
Běžná cena: 12.190 Kč

HUSQVARNA 450 e-series

- Výkonná farmářská pila.
- Prvky Smart Start a Low Vib pro snadné ovládání.
- Výkonný motor X-Torq.
- Systém Air Injection™ zajišťuje delší intervaly mezi čištěním filtru.

Výkon 2,4 kW, délka lišty 15"/38 cm, hmotnost bez lišty a řetězu 5,1 kg.

Ceny jsou pouze doporučené včetně DPH. Akce platí do 31. 10. 2012. Odpovědnost za tiskové chyby vyloučena. Společnost Husqvarna neustále provádí vývoj výrobků, a proto si vyhrazuje právo změnit design, specifikace a vybavení bez předchozího upozornění. Husqvarna je registrovaná ochranná známka. Copyright © 2012 Husqvarna AB (publ). Všechna práva vyhrazena.

Navštivte naši prodejnu:

VALA plus s.r.o.
Třinec, 558 335 423, 777 020 578
Jablunkov, 558 340 150, 777 020 572
www.husqvarna-trinec.cz

KAMIENIARSTWO - KAMENICTVÍ „GNEJS“

Wędrzynia pon.-pt. 8-16, sob. 8-13

Przy zamówieniu pomnika na przyszły rok lampa i wazon z nierdzewki GRATIS

www.kamieniarstwo-gnejs.eu mobil.cz.: 604 - 381 - 258

Tadeusz Reger

Urodzony w Nowym Jorku przed 140 laty Tadeusz Reger młodość spędził w Galicji. Po ukończeniu gimnazjum w Krakowie rozpoczął praktykę apotecarską, a w 1892 r. podjął studia farmaceutyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 1895 roku przeniósł się na przeszło 20 lat do Poręby na Śląsku Cieszyńskim.

Od wczesnej młodości był aktywnym działaczem społecznym, politycznym i narodowym. Współpracował z pismami socjalistycznymi, a w 1893 r. został współredaktorem pierwszego pisma socjalistycznego na Śląsku Cieszyńskim „Naprzód”. W 1892 roku został członkiem Polskiej Partii Socjalno-Demokratycznej Galicji i Śląska (PPSD).

TADEUSZ REGER

2. 4. 1872 r. Nowy Jork – 15. 10. 1938 r. Bystra. Przywódca polskiego ruchu socjalistycznego na Śląsku Cieszyńskim, polityk, wydawca i redaktor pism robotniczych, publicysta, prezes Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, poseł na sejm RP.

Po przeprowadzce do Poręby swoją aktywność oparł głównie na miejscowych warunkach w Karwińsko-Ostrawskim Zagłębiu Górniczym. Z jego inicjatywy doszło do założenia w 1895 r. Komitetu Agitacyjnego i Prasowego w Łazach. Dwa lata później założył „Równość”, pierwsze pismo socjalistyczne na Śląsku Cieszyńskim, a w 1903 roku nawiązującego do niego „Robotnika Śląskiego”. Z ramienia partii PPSD Galicji i Śląska uzyskał w pierwszych powszechnych wyborach do parlamentu wiedeńskiego w 1907 roku mandat, z którego zrezygnował na rzecz Ignacego Daszyńskiego. W następnych wyborach w 1911 r. znów wybrano go posłem. Szczególną uwagę poświęcił T. Reger pracy kulturalno-oświatowej. Będąc prelegentem, wiele działał dla pogłębienia świadomości narodowej miejscowej ludności i umocnienia jej poczucia więzi z Polską. Był głównym inspiratorem i jednym z założycieli (w 1908 r.) Stowarzyszenia „Siła”. Organizacja ta obejmowała całokształt pracy kulturalno-oświatowej i wychowania fizycznego młodzieży robotniczej i nie tylko, na Śląsku Cieszyńskim. „Siłą” kierował nie tylko jako członek zarządu czy wieloletni przewodniczący jej zarządu głównego, lecz także jako jej duchowy przywódca.

W latach 1914-1917 odbywał służbę w legionach, początkowo w charakterze komisarza Legionów Polskich w Cieszynie, a od 1915 r. jako oficer frontowy. W 1917 r. wznowił działalność poselską w

Wiedniu i polityczną w terenie. Wraz z pozostałymi posłami Śląska Cieszyńskiego złożył w Radzie Państwa deklarację domagającą się przyłączenia regionu cieszyńskiego do odradzającego się państwa polskiego. Pełnił stanowisko jednego z trzech prezesów Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, a w 1919 r. powołany został do Sejmu Ustawodawczego w Warszawie. Mandat do Sejmu RP uzyskiwał też w wyborach w 1922, 1928 i 1930 r. Począwszy od kwietnia 1919 r. wchodził w skład Rady Naczelnej PPS, był również członkiem Zarządu Głównego Towarzystwa Uniwersytetów Robotniczych. W Cieszyńskim skupiał w

mu w ciągu czterech dziesiątków lat wieść walkę z uciskiem na rzecz lepszego jutra dla ludzi pracy.

STANISŁAW ZAHRADNIK

Tadeusz Reger, 1872-1938.

kół siebie całe życie partyjne PPS. Po podziale Śląska Cieszyńskiego interesował się problemami mniejszości narodowych w Czechosłowacji, kontaktował się z „Siłą” i polskimi organizacjami.

Prowadził też działalność publicystyczną – opublikował wiele przyczynków do historii ruchu robotniczego na Śląsku Cieszyńskim. Zmarł po długiej chorobie 15 października 1938 r. w Bystrej, pochowany został w Cieszynie. Czołowy działacz socjalistyczny w Polsce, Ignacy Daszyński, w ten oto sposób scharakteryzował postać Regera: – Współpracowałem z tow. Regerem długie lata, zawsze oceniałem prawość jego charakteru, pracowitość i oddanie dla dobra robotników i partii. (...) Ofiarność, bezinteresowność, wielka praca, oto zalety, które ułatwiały

Wydawnictwa

- * Reger, Tadeusz: Socjaliści a niepodległość Polski: P.P.S. Kraków, 1919
- * Reger, Tadeusz: Przyczynek do dziejów powstania i rozwoju polskiej prasy socjalistycznej na Śląsku Cieszyńskim I. „RÓWNOŚĆ” Frysztat 1924

Prace redaktorskie

- * „Głos Kobiet” (1908-1938): Reger Tadeusz, redaktor odpowiedzialny.
- * „Górnik” (1905-1920): Reger Tadeusz, redaktor odpowiedzialny
- * „Robotnik Śląski” (1903-1939): Reger Tadeusz wydawca, redaktor odpowiedzialny

Ważniejsze źródła

- * Golec Józef, Bojda Stefania: „Słownik Biograficzny Ziemi Cieszyńskiej”; „Kalendarz Cieszyński” 1993; „Zwrot” nr 7/1969; „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1978.

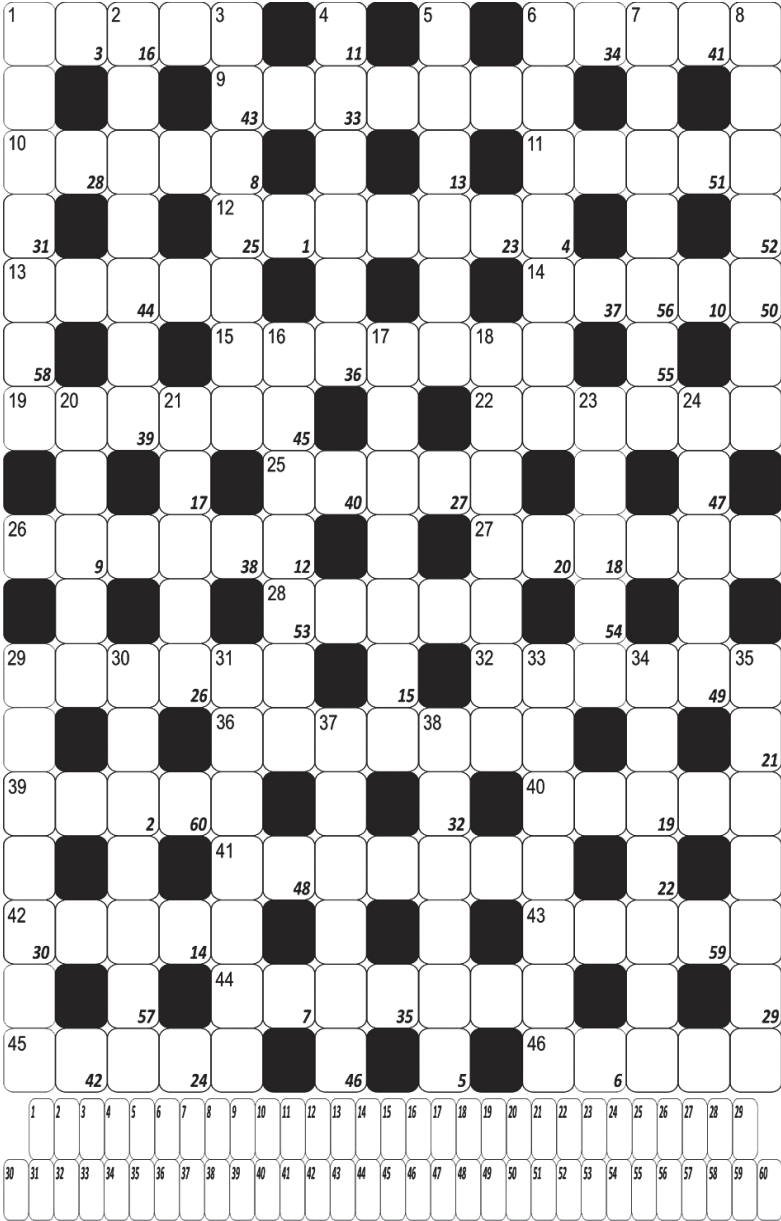
Tadeusz Reger w Orłowej, lata 30. XX wieku.

KRZYŻÓWKA

POZIOMO: 1. ostra choroba zakaźna 6. ptak łowny z rzędu mew-siewek 9. harcerskie zebranie 10. połysk oficerów 11. czarodziejska u Aladyna 12. kawalerz 13. siedzi na ścianie 14. francuski opryszek 15. plan zamierzonych czynności 19. wojskowe polecenie 22. orze i sieje 25. były trener polskich piłkarzy 26. choroba 27. nasz kontynent 28. przed zapadnięciem nocy 29. bylina na tapiokę 32. forma rozliczeń bezgotówkowych 36. ciernisty krzew z cierpkimi owocami 39. pieni się w rękach 40. porcieta 41. iskrownik w silniku 42. używa własnej krwi 43. szkodliwy nawyk 44. prysznic 45. niewielka miejscowość 46. łąso Tatara.

PIONOWO: 1. staropolskie imię męskie 2. mieszka w Tuluzie 3. drewno do kominka 4. sypie się z kłosów 5. piwo produkuje 6. prawdziwe nazwisko Alessandra Cagliostro 7. maszyna do urabiania węgla w kopalni 8. pyka z fajeczki 16. strumyk 17. był pierwszy w kosmosie 18. Kolombinę pokochał 20. płynny tłuszcz 21. rodzaj nadwozia 23. nastrojowy poeta 24. zastój 29. nęcące widziadło 30. wysyła przesyłkę 31. niska kanapa z miękkim oparciem 33. napędza zwierza na myśliwych 34. niewielka beczulka 35. Eugeniusz z poematu Puszkina 37. wyścigi jachtów 38. trujący gaz bojowy. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE** (Autor sentencji: Julian Ursyn Niemcewicz).

Opr. JO

Rozwiązanie krzyżówki z 29 września:

Poziomo: 1. WYKOP 6. MASZT 9. IZOBARA 10. SMRÓD 11. TOAST 12. ŻEGLUGA 13. AMEBA 16. DEMON 19. IMMUNOLOG 23. ANABAR 24. ORZECH 25. ZATOR 26. ŻELIWO 27. ENDELL 28. NATAL 29. GRAFIK 31. ERRATA 33. IMAGINIZM 36. CYRLA 38. YARRA 41. MARBURG 42. SANKI 43. AJENT 44. TITANIC 45. AGAMA 46. ZRZUT.

Pionowo: 1. WYSPA 2. KIRKE 3. PIDŻAMA 4. TORGAU 5. CARUSO 6. MATA-DOR 7. SPAZM 8. TYTAN 14. MONTERREY 15. BIBLIOFIL 17. EGZODERMA 18. OSCYLATOR 20. MRZONKA 21. NOTATKI 22. LORELEI 30. IMAMITA 32. RZYGACZ 34. GAROTA 35. NIUANS 36. CESJA 37. RANGA 39. RZECZ 40. ASTAT. **Rozwiązanie dodatkowe:** TEN JEST DOBRYM PRZYJACIELEM, KTO MÓWI O NAS DOBRZE ZA NASZYMI PLECAMI.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w czwartek 25. 10. br. o godz. 10.00. Nagrodę (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówki z 29. 9. otrzymuje **Irena Pyszko** z Nawisia.

ALE HECA

Przychodzi jedna paniczura do sklepu mięsnego, mówi:
– Niech mi pani zwoży pół kilo mięsa. Ale żeby nie było masne, ni miało kości ani żył.
– Wiy pani co? – ekspedycjyntka na to:
– Móm do pani dobróm rade, niech se pani kupi pół kilo wajej!

– Powiydz mi, jak sie pozbyć blóndynki, jak mi zaś siednie na kolana?
– Ani tela nie wiysz?! Przeca wystarczy stanyć!

– Kelner, co żech zamówił?!

– Silnóm karwe.
– A coś mi przysióś?!
– Silnóm karwe.
– To je lura a nie silno karwa!
– Jak to, wypił pan jymy jedyn tyk, a już pan je podenerwowany!

Karet spot ze swojóm Kasióm. A miot cosi wypite i fört szeptół babie do ucha: „moja ty cebulko!” – Jak już było po wszystkim, Kasia sie go pyto:
– Postóchej, czymu żeś mi szeptół „ty moja cebulko, moja ty cebulko!”?
– Na bo kieś je sebleczóno, to mi sie chce płakać.

SOBOTA 13 października

 TVP 1

6.00 Gwiazdne wojny **6.25** Marta mówi! (s.) **7.00** Słoneczna róg Unijnnej (s.) **7.15** Las bliżej nas **7.30** Rok w ogrodzie **8.00** Naszaarmia.pl **8.25** Dora poznaje świat **8.55** Pingwiny z Madagaskaru **9.30** Big Time Rush - Powrót w wielkim stylu **10.00** Dom **11.35** Weekendowy magazyn filmowy **12.00** Wszystko przed nami (s.) **13.55** Zwierzęta świata - Sejsmolodzy w świecie zwierząt cz. 1 **14.35** Okrasa łamie przepisy **15.15** Szkolna gazетка **17.00** Teleexpress **17.30** Ojciec Mateusz (s.) **18.20** Gwiazdy na 60 lat TVP - przeżyjmy to jeszcze raz... **19.00** Wieczorynka **19.15** Orędzie kardynała Kazimierza Nycza na Dzień Papieski **19.30** Wiadomości **20.20** Komisarz Alex (s.) **21.20** Hit na sobotę - Quantum of Solace **23.15** Żywe trupy (s.) **0.15** 1956 - Wolność i miłość.

 TVP 2

5.55 Zmiennicy (s.) **7.05** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **10.45** Barwy szczęścia (s.) **11.50** Poszukiwacze zaginionej arki **14.00** Familiada (teleturniej) **14.40** Rodzinka.pl (s.) **15.45** Czas honoru (s.) **16.35** Słowo na niedzielę **16.50** Gala Nagród „Totus 2012” **18.00** Panorama **18.35** Sport Telegram **19.05** Postaw na milion (s.) **20.00** Bitwa na głosy **22.05** Mafia **23.45** Przegrani.

 TV KATOWICE

6.00 Serwis Info **6.45** Info Poranek **7.45** Pasma lokalne **9.15** Info Poranek **10.55** Serwis sportowy **11.00** Aktywni 50+ **11.15** Reportaż TVP Info **11.30** Serwis Info **12.00** Świat i gospodarka **12.55** Serwis sportowy **13.00** Debata Trójstronna **13.30** Serwis Info **14.00** Raport z Polski - Ekstra **14.15** Eurowiadomości **14.30** Serwis Info **15.00** Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii **15.30** Serwis Info **15.55** Serwis sportowy **16.00** Studio Wschód **17.00** Pasma lokalne **20.00** Prawdę mówiąc **20.30** Serwis Info **21.00** Kod dostępu **21.30** Serwis Info **22.15** Losowanie Lotto **22.24** 60 lat razem **22.30** Serwis Info **Wieczór weekend** **23.03** Sportowy **Wieczór** **23.25** Meksykańska wojna narkotykowa **0.30** Świat i gospodarka.

 POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **6.45** Formuła 1. - Grand Prix Korei Południowej **8.15** Miś Yogi **8.50** Pinky i Mózg 3 **9.15** Scooby-Doo 2 **9.45** The Looney Tunes Show **10.15** Ewa gotuje **10.45** Studio Weekend (mag.) **12.15** Tylko taniec - Got to dance **13.50** Kabareton **15.15** Tylko muzyka - Must be the music **17.15** Trudne sprawy **18.15** Nieprawdopodobne, a jednak **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.05** Braveheart - Waleczne serce **23.35** Harry Brown (film bryt.) **1.45** Populacja (horror kopr.).

 TVC 1

6.00 Trzecia wróżka (bajka) **6.45** Finley, samochodzik strażacki (s. anim.) **7.05** Klocki **7.15** Śledztwa świetlika Łucji (s. anim.) **7.30** Nasz przyjaciel Frank (film) **9.05** Phineas i Ferb w paralelnym kosmosie (film) **10.20** Wiadomości dla dzieci **10.40** Świat TVC **11.00** My wszyscy uczęszczający do szkoły (s.) **12.00** Tydzień w regionach **12.25** Hobby naszych czasów **12.50** Spostrzeżenia z zagranicy **13.00** Wiadomości **13.05** Grzyb grzybowi nierówny (bajka) **14.20** Wyścigi hippiczne **17.10** Zdaj się na mnie (film) **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Atuty Mirosława Donuti-

la **20.50** Pr. rozrywkowy **21.45** Ekologiczny Oskar **22.55** Za jakie grzechy (film) **0.25** Pr. rozrywkowy.

 TVC 2

6.00 Wojna lotnicza **6.45** Ryzykowne misje jednostek specjalnych **7.35** Nasza wieś **8.00** Panorama **8.30** Osobistość w Dwójce **8.35** Magazyn folklorystyczny **9.05** Granice bez granic **9.30** Kultura.cz **10.00** Transmisja mszy **12.30** Teatr żyje! **13.00** Artmix **13.55** Architektura **14.25** Kamera w podróży: Wietnam **15.20** Córki wietnamskiego smoka **16.15** Cudowna planeta: Południowy Pacyfik **17.05** Ranczo pod Zieloną Siódmką (s.) **17.35** Sprytna królowna (bajka) **18.45** Wieczorynka **18.55** Laurel & Hardy **19.05** Jiří Kylián: Zapomniane wspomnienia **20.05** 49. MFT Złota Praga 2012 **21.05** Mity i fakty historii: Poszukiwania kopalni króla Salomona **22.00** Nikita (film) **23.55** Czerwony Karzeł (s.) **0.25** Kobiety to bohaterki.

 NOVA

5.30 Skippy (s.) **6.00** Marynarz Popeye (s. anim.) **6.15** Co nowego u Scooby'ego? (s. anim.) **6.40** Avengers (s. anim.) **7.10** Pingwiny z Madagaskaru (s. anim.) **7.40** Czarodziejka Tara (s. anim.) **8.10** Grill z Vodo-uchem **8.40** Koń wodny: Legenda głębin (film) **11.00** Przyprawy **12.00** Dzwon do TV Nova **12.30** Droga do głębi duszy studenckiej (film) **14.05** D-War: Wojna smoków (film) **16.05** Rwała fiołki dynamitem (film) **18.05** Przysmaki Babicy **18.45** Gospoda (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Harry Potter i Książę Półkrwi (film) **23.30** Stan zagrożenia (film) **2.15** Przerwanie życie Debbie Smith (film).

 PRIMA

6.00 Wiadomości **6.40** Ninjago (s.) **7.10** Mr Manny (s.) **7.40** Zabawa **8.15** Salon samochodowy **9.30** Columbo (s.) **11.05** Nowe mieszkanie **11.50** Czechy i Słowacja mają talent **13.55** Apartament dla orangutana (film) **15.50** Morderstwa w Midsomer (s.) **18.00** Reporterzy po twojej stronie **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.50** VIP wiadomości **20.00** Piraci z Karaibów: Skrzynia umarlaka (film) **23.20** Doomsday (film) **1.30** Żar (film).

NIEDZIELA 14 października

 TVP 1

6.00 Wodnikowe Wzgórze **6.30** Will i Dewitt **7.00** Marta mówi! (s.) **7.25** Pingwiny z Madagaskaru **8.00** Tydzień **8.25** Ziarno **9.30** Jak to działa - program popularnonaukowy **10.10** Między ziemią a niebem **10.30** Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.25** Magazyn Ligi Mistrzów **12.55** Wideoteka - 60 hitów na 60 lat! **13.30** Nie ma jak Polska **14.05** BBC w Jedyncy - Zabójcze Pszczoły **15.05** Miecz prawdy **15.50** Jan Paweł II - Papież Rodziny: koncert z okazji Dnia Papieskiego **17.00** Teleexpress **17.25** Komisarz Alex (s.) **18.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Siła wyższa (s.) **21.15** Zakochana Jedyńka - Uzdrowiciel z tropików **23.15** 1956 - Wolność i miłość **1.20** Ziemia obiecana.

 TVP 2

6.10 Ostoja **6.45** M jak miłość (s.) **7.40** Barwy szczęścia (s.) **9.20** Kultura, głupcze **9.55** Rodzinne oglądanie - Zambezi **11.05** Wojciech Ceirowski - boso przez świat: Wenezuela **11.35** Makłowicz w podróży - Szwecja **12.15** Gwiazdy w południe - Historia domku na prerii **14.00** Familiada (te-

PROGRAM TV

leturniej) **14.40** Bitwa na głosy **16.25** Na dobre i na złe (s.) **17.20** Kocham to, co lubię **18.00** Panorama **19.05** Kabaretowy Klub Dwójki - Miasto czy wieś? **19.55** Kocham Cię, Polsko - Ekstra **21.15** Czas honoru **22.10** Paradoks **23.05** Kocham Kino - magazyn filmowy Grażyny Torbickiej **23.35** WOK - Wszystko o Kulturze **0.30** Studio filmowe Dwójki - Panny z Wilka.

 TV KATOWICE

7.00 Serwis Info **7.12** Teraz kobiety **7.16** Info Poranek **7.23** Teraz kobiety **7.45** Pasma lokalne **8.30** Serwis Info **8.45** Pasma lokalne **9.00** Polska według Kreta **9.55** Serwis sportowy **10.00** Głos Mediów **10.30** Serwis Info **10.55** Serwis sportowy **11.00** Teletplotki **11.30** Serwis Info **11.55** Serwis sportowy **12.00** Przegląd wydażeń tygodnia **13.00** Prawdę mówiąc **13.30** Serwis Info **14.00** Za kulisami PRL **14.15** Czas na jazdę **14.55** Serwis sportowy **15.00** Kościół z bliska **16.00** 60 lat razem **16.15** Reportaż TVP Info **17.00** Pasma lokalne **20.00** Listy gończe **20.30** Serwis Info **20.50** Młodzież kontra **23.00** Sportowa niedziela **23.25** Tv. nostalgia **0.25** Teletplotki **0.55** Głos Mediów (s.).

 POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.15** Przygody Animków **7.45** Formuła 1. Grand Prix Korei Południowej **10.15** Jaś Fasola **10.50** Dr Dolittle (film kopr.) **12.40** I kto to mówi 2 (komedia USA) **14.30** Linia czasu (film USA) **16.45** Hotel 52 (s.) **17.45** Przyjaciółki (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Państwo w państwie **20.00** Tylko muzyka - Must be the music **22.05** Kości 7 (s.) **23.05** Głosy (s.) **0.10** Matczyna obsesja (film kanad.).

 TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Tańcz **6.40** Babar (s. anim.) **7.00** Tajemnice starożytnego Rzymu **7.30** Studio Kolega **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Obiektyw **11.05** Dynastia Novaków (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Bajka **14.20** Zła krew (film) **15.35** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **16.25** Hiszpańska próchnica (film) **18.00** Historie sław **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Ach, te morderstwa! (film) **21.30** 168 godzin **22.00** Grzeszni ludzie miasta Brna (s.) **23.05** Komisarz Moulin: Zielony niedźwiedź (film) **0.35** Atuty Mirosława Donutla.

 TVC 2

6.00 Magazyn religijny **6.25** Ushuaia **6.55** Kolory życia **7.50** Dom w środku Europy **8.00** Panorama **8.30** Osobistość w Dwójce **8.35** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.50** Poszukiwania czasu utraconego **9.10** Caravaggio: Zwiastowanie **10.00** Kultura.cz **10.30** Dołącz do nas **10.40** Nie poddawaj się **11.00** Obrońca **11.25** Opowiadania dla Natalii **11.40** Chcesz mnie? **11.55** Poza nawiasem **12.10** Operacja „Halka” (film) **14.15** Miniaturowe łodzie podwodne w Pearl Harbor **15.10** Magazyn chrześcijański **15.35** Przez ucho igielne **16.00** Magazyn religijny **16.30** Nieznani bohaterowie **16.55** Z zoo do zoo **17.20** Królestwo natury **17.50** Przygody Tintina (s. anim.) **18.15** Baranek Shaun **18.20** Pszczółka Maja (s. anim.) **18.45** Wieczorynka **18.55** Czerwony Karzeł (s.) **19.30** Moja rodzina **20.05** Żegnaj, Czechosłowajo **21.05** Czarna żmija (s.) **21.40** Na pływalni z Ch. Hoggwoodem **22.05** Prawdziwa historia rodu Borgiów (s.) **23.00** Food Design **23.55** Szczęśliwe mile (film) **1.35** Na proscenium TM.

 NOVA

6.10 Marynarz Popeye (s. anim.) **6.30** Sylwester i Tweety (s. anim.) **6.45** Moto GP: Grand Prix Japonii **7.55** Formuła 1: Grand Prix Korei **10.15** Dziewczyna do zabicia (film) **12.20** Książę i ja (film) **14.35** Hitch: Najlepszy doradca przeciętnego faceta (film) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Poradnik domowy **18.50** Gospoda (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Kajinek (film) **22.50** Odłamki **23.25** Babskie wakacje (film) **1.10** Miasteczko Eastwick (s.).

 PRIMA

6.00 Wiadomości **7.10** Ninjago (s. anim.) **7.40** Mistr Manny (s.) **8.10** Tajemnice II wojny światowej (s. dok.) **9.20** Prima Świat **9.55** Rosemary & Thyme (s.) **11.00** Partia **11.55** M.A.S.H. (s.) **12.30** Poradnik domowy **13.50** Nora Roberts – Pod księżycem Caroliny (film) **15.55** Morderstwa w Midsomer (s.) **18.00** Kiedy tato gotuje **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.50** VIP wiadomości **20.00** Czechy i Słowacja mają talent **22.15** Transporter II (film) **0.10** Kości (s.).

PONIEDZIAŁEK 15 października

 TVP 1

5.55 Kawa czy herbata? **8.30** Domisie **9.00** BBC w Jedyncy - Zabójcze Pszczoły **10.00** Szlakiem gwiazd - Sylwia Gruchała **10.30** Plebania (s.) **11.00** Moda na sukces (s.) **11.25** Okrasa łamie przepisy **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.40** Natura w Jedyncy - Opowieści oceanów **13.45** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.20** Wideoteka - 60 hitów na 60 lat! **15.00** Wiadomości **15.25** Stawka większa niż życie **16.30** Moda na sukces (s.) **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (s.) **17.50** Klan (s.) **18.20** Wszystko przed nami (s.) **18.45** Galeria (s.) **19.10** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Teatr Telewizji - Kłopoty to moja specjalność **21.30** Oglądaj z Andrzejem Fidykiem - Lew o imieniu Christian **22.25** Dynastia Tudorów II (s.) **23.35** Lalka (s.) **1.00** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie...

 TVP 2

6.25 Licencja na wychowanie (s.) **7.05** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **10.40** Rodzinka.pl (s.) **11.50** Coś dla Ciebie **12.25** Kocham Cię, Polsko! **13.30** Barwy szczęścia (s.) **14.05** Świat bez tajemnic - Tańczący z chmurami **15.10** Ja to mam szczęście! (s.) **15.45** Panorama Kraj **16.10** Rodzinka.pl (s.) **17.10** Castle (s.) **18.00** Panorama **18.50** Jeden z dziesięciu **19.25** Ja to mam szczęście! (s.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.40** M jak miłość (s.) **21.45** Tomasz Liws na żywo **22.50** Poniedziałek z gwiazdami - Krótki pobyt w Szwajcarii **0.35** Czy świat oszalał? - Syberyjski mesjasz.

 TV KATOWICE

6.00 Serwis Info **6.15** Info Poranek **7.53** Twoja@sprawa **8.03** Gość poranka **8.20** Info Poranek **9.10** Gość poranka **10.00** Serwis Info **10.10** Biznes - otwarcie dnia **10.41** Felieton TVP Info **10.45** Gość poranka **11.20** Serwis sportowy **11.30** Serwis Info **12.20** Biznes **13.55** Serwis sportowy **14.10** Raport z Polski **14.47** Felieton TVP Info **15.00** Serwis Info **15.15** Rozmowa dnia **15.30** Serwis Info **15.55** Serwis sportowy **16.00** Raport z Polski **16.50** Biznes **17.00** Pasma lokalne **20.00** Infoexpress **20.10** Mi-nęła 20ta **21.05** Telekurier **22.30** Info Dziennik **23.15** Sportowy **Wieczór** **23.30** Złota Polska Jesień **0.30** Infoexpress **0.40** Minęła 20ta.

 POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.30** Przygody Animków **7.55** Pinky i Mózg 3 **8.25** Scooby-Doo 2 **8.55** Rodzina zastępcza (s.) **9.25** I kto tu rządzi? **10.00** Synowie (s.) **10.30** Świat według Kiepskich (s.) **11.00** Dlaczego ja? **12.00** Hotel 52 (s.) **13.00** Dom nie do poznania **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Trudne sprawy **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Małanowski i partnerzy **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.05** Sahara (film kopr.) **22.40** Bez przedawnienia (film USA) **1.00** Układy 4 (s.).

 TVC 1

5.59 Studio 6 **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** 101 dalmatyńczyków (s. anim.) **9.30** Zdaj się na mnie (film) **10.45** Pr. rozrywkowy **11.40** Przedział **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Bananowe rybki **14.40** Z Telewarietę **15.35** 13 komnata M. Retkovej **16.05** Podróżomania **16.30** AZ kwiz **17.00** Wszystko-party **17.45** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Pr. rozrywkowy **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Dzikikraj (s.) **21.00** Podróż po Iquito **21.25** Reporterzy TVC **22.05** Anatomia prawdy (s.) **22.50** Na tropie **23.15** Tajniacy (s.) **0.05** Obiektyw **0.40** Kamera na szlaku.

 TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Panorama **9.00** Telewizyjny klub niesłyszących **9.30** Z zoo do zoo **10.00** Kamera w podróży: Wietnam **10.55** Spostrzeżenia z zagranicy **11.05** Alchemia czasu **11.20** Nasza wieś **11.40** Magazyn chrześcijański **12.05** Przez ucho igielne **12.30** W domu pańskim jest miejsce dla wszystkich **13.25** Czechosłowacki tygodnik filmowy **13.40** Nieznani bohaterowie **14.10** Wojna lotnicza **14.55** Z piechotą morską pod Tarawą **15.35** Mity i fakty historii: Poszukiwania kopalni króla Salomona **16.30** Ushuaia **17.00** Planeta YÓ **18.20** Zaczarowane przedszkole **18.45** Wieczorynka **18.55** Phineas i Ferb (s.) **19.25** Historie Alfreda Hitchcocka (s.) **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Koniec nazistowskiego korsarza **20.55** Wieża Eiffela **21.50** Pasażer w deszczu (film) **23.50** Maradona, reżyseria Kusturica (film) **1.25** Oskar Petr 60.

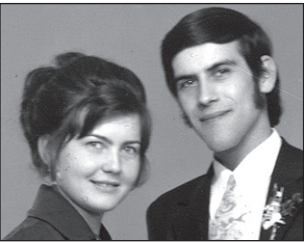
 NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.55** Ulica (s.) **9.55** Solar Attack: Gwiazda śmierci (film) **11.50** Tescoma ze smakiem **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.35** Kochane kłopoty (s.) **13.30** Dr House (s.) **14.30** Bez śladu (s.) **15.30** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **16.30** Przyjaciele (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Mentalista (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Ogólniak z o.o. (s.) **21.50** Helena (s.) **22.15** Comeback (s.) **22.55** Nocne wiadomości, sport, pogoda **23.35** Dynastia Tudorów (s.) **0.30** Big Game.

 PRIMA

6.00 Wiadomości **6.30** Policja Hamburg (s.) **7.25** Pan Złota Rączka (s.) **8.10** M.A.S.H. (s.) **8.55** Nakryto do stołu!

ŻYCZENIA

*Róże są piękne, bo kwiaty mają,
lecz są nietrwałe bo przekwitają,
a wasza miłość niech się rozwija,
niech trawa na wieki i nie przemija.*

Państwo ALENA i JAN MADZIWIE
z Oldrzychowic

Jutro to pamiętny dzień, jak ślub zawar-
liście, bo lat czterdzieści to już coś, i za-
zdrościć może ktoś, żeby wnuki Was kochały, a dzieci wciąż szanowały.
Zdrowia, szczęścia, pomyślności i wszystkiego tego, co daje radość z życia,
życzą mama ze wsi i brat Karol z rodziną.

GL-636

WSPOMNIENIA

Dziś, 13.10., mija 1. rocznica śmierci naszego

śp. BOGUSŁAWA BULATA

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

RK-183

*Tulaczka moja już dobiegła kresu,
dla moich oczu słońce ziemi zgaso.
W Tobie, mój panie, znajdę pokój wieczny,
Ty będziesz dla mnie niegasnącym światłem.*

W dniu 15 października obchodziliby 100. rocznicę uro-
dzin

ks. WIKTOR BOCZEK

byli proboszcz z Karwiny. Z wdzięcznością i modlitwą wspominają
wdzięczni parafianie. Msza św. w Jego intencji zostanie odprawiona w nie-
dzielę 14. 10. 2012 o godz. 9.30 w kościele parafialnym pw. Podwyższenia
Krzyża Świętego w Karwinie-Frysztacie.

GL-633

Właśnie dziś obchodziliby 90. rocznicę urodzin nasz

śp. KAROL GORYCZKA

z Bystrzycy. Zaś 4. 12. 2012 minie 16. rocznica Jego
śmierci. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

AD-109

Dziś, 13 października 2012 r., mija piąta rocznica od
chwili, kiedy na zawsze opuściła nas nasza Kochana

śp. GERTRUDA MIKUŁOWA

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

GL-623

Dnia 15. 10. 2012 minie 15. rocznica śmierci

śp. MARIŁ SŁOWIK

z Darkowa. O chwilę wspomnień proszą córka i syn z rodzinami.

GL-629

CO W TEATRZE

**SCENA POLSKA – CZ. CIE-
SZYN:** Awantura w Chioggi (13, 14,
godz. 17.30).

CO W KINACH

KARWINA – Centrum: Merida
Waleczna (13, 14, godz. 15.00); Ti-
tanic (13, godz. 16.45); Avengers (14,
15, godz. 17.30); Pętla czasu (15, godz.
20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** 20.
Babie Lato Filmowe; Bastardi 3 (15,
godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Cen-
tral:** Tady hlídám já (13, 14, godz.
17.00); Hysteria (13, 14, godz. 19.00);
BYSTRZYCA: Medium (13, godz.
19.00); **JABŁONKÓW:** Krecik (14,
godz. 15.00, 17.00); **CIESZYN –
Piaśt:** Żółwik Sammy 2 (13-15, godz.
14.00); Bitwa pod Wiedniem (13-15,
godz. 16.00, 18.15, 20.30).

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Kluby Kobiet i Se-
niora MK PZKO zapraszają na spot-
kanie 17. 10. o godz. 15.00 do Domu
PZKO.
KARWINA-DARKÓW – MK
PZKO zaprasza na Koncert Jesienny
urządzany w ramach 11. edycji Dar-

kowskiej Jesieni. Koncert odbędzie
się 21. 10. o godz. 15.30 w Domu
Zdrojowym w Karwinie-Darkowie.
W programie: chór „Lira”, uczniowie
PSP Karwina-Frysztat, finaliści kon-
kursu śpiewaczego „Karvinský talent
2012” oraz kapela „Kamraci”.
KARWINA-MIZERÓW – Zapr-
aszamy na poświęcenie kaplicy przy ul.
Mickiewicza po przebudowie 20. 10.
o godz. 15.00.
KLUB 99 – Spotyka się w poniedział-
ek 15. 10. o godz. 11.00 na Rynku
Mariańskim w Jabłonkowie.
LUTYNIA DOLNA – MK PZKO
zaprasza na Uroczystość jubileuszową
z okazji 65-lecia istnienia Koła po-
łączoną z prelekcją T. Chorzemy o
wyprawie do Boliwii, która odbędzie

**STAVEBNINY WOREK
– MATERIAŁY BUDOWLANE**

oferujemy szeroki asortyment materiałów budowlanych
w korzystnych cenach (Baumit, Murexin,
Cemix, Porotherm, Presbeton, Pórobeton i inne)
Kompleks Gródek nr 80 (za piekarnią Bajusz)
Tel. 558 320 021, 737 647 873

GL-572

*Odszedł nagle, niespodziewanie...
pełen życia i miłości, bo taka jest śmierć...*

Z głębokim smutkiem i miłością wspominamy 1. bolesną
rocznicę tragicznej śmierci naszego Najdroższego

śp. LESZKA STEBLA

z Trzyńca. O chwilę wspomnień i zadumy proszą najbliżsi.

AD-112

*Gdyby miłość mogła uzdrawiać,
a łzy wskrzeszać,
byłbyś jeszcze z nami...*

12 października 2012 obchodziliby 90 lat przyjścia na
świat nasz Kochany Daddy

śp. BOLESŁAW WRONKA

Kto znał Jego dobre i życzliwe serce, niechaj razem z
nami poświęci Mu chwilę wspomnień. Córki z rodzina-
mi.

AD-110

NEKROLOGI

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich
krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 9. 10. 2012
zmarła w wieku 90 lat nasza Kochana Matka, Babcia,
Prababcia, Teściowa i Ciocia

śp. ANNA SIEDLACZKOWA

zamieszkała w Mistrzowicach 74. Pogrzeb Drogiej
Zmarłej odbędzie się w poniedziałek 15. 10. 2012 o
godz. 13.00 w kościele ewangelickim na Niwach w Cz. Cieszynie. Po ob-
rzędzie udamy się na cmentarz w Mistrzowicach. W smutku pogrążona
rodzina.

GL-634

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich
krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 8. 10. 2012
odszedł na wieczną wartę w wieku 79 lat nasz Kochany
Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Pradziadek, Kuzyn i Wujek

śp. hm MIECZYŚLAW PISZCZEK

zamieszkały w Stonawie nr. 821. Pożegnanie z Drogim
Zmarłym odbędzie się we wtorek 16. 10. 2012 o godz. 15.00 w kościele
ewangelickim w Stonawie. Zasmucona rodzina.

GL-630

Szczere i głębokie wyrazy współczucia Drogiej Przyjaciółce, Steni Pisz-
czek, z powodu zgonu

MĘŻA

składają członkinie Klubu Kobiet przy MK PZKO w Stonawie.

GL-638

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich
krewnych i znajomych, że dnia 11. 10. 2012 zmarła
wieku 85 lat nasza Kochana Mama, Babcia, Prababcia,
Teściowa, Szwagierka i Ciocia

śp. MARIA MIKUŁOWA

z domu Stoszkowa, rodaczka z Olbrachcic, ostatnio
zamieszkała w Suchej Górnej. Pożegnanie Drogiej
Zmarłej odbędzie się w wąskim kręgu rodzinnym. Zasmucona rodzina.

GL-640

się 15. 10. o godz. 17.00 w małej salce
Domu Kultury w Lutyni Dolnej.
ŁYŻBICE-WIEŚ – MK PZKO
zaprasza członków i sympatyków na
tradycyjne spotkanie połączone z pie-
czeniem placzków, które odbędzie się
20. 10. o godz. 11.00 w lokalu świetli-
cowym MK.
STANISŁOWICE – Zarząd MK
PZKO zaprasza wszystkich członków
i sympatyków z okazji 65-lecia PZKO
na zebranie członkowskie połączone z

prelekcją Z. Rakowskiego pt. „Dawne
i obecne (zagrożone) skarby Bliskiego
Wschodu”. Zapraszamy w sobotę 20.
10. o godz. 15.30 do Domu Polskiego
Żwirki i Wigury.

PTTS „BŚ” – Zaprasza na wycieczkę
16. 10. Dobracie – Praszywa – Ko-
tarsz – Ligotka. Odjazd w kierunku

Kamieniarstwo WRZOS

NAJWIĘKSZY ZAKŁAD NA POGRANICZU

oferujemy wzornictwo czerpane z najlepszych tradycji kamieniarskich

Najczęściej wybierana firma kamieniarska po obu stronach Olzy

DLA NAS JAKOŚĆ JEST NAJWAŻNIEJSZA

Na życzenie przyjeżdżamy do klienta

Siedziba firmy:
Haziłach, ul. Cieszyńska 20B
Tel. +48 606 452 479,
+48 338 567 377
www.kamieniarstwo-wrzos.pl

SPRAWDŹ NASZĄ FIRMĘ

Filia: Goleiszów, ul. Grabowa 4,
3 km od przejścia granicznego
w Lesznej Górnej

GL-533

DRZWI i FUTRYNY

PELI

EUROOKNA JANOŚIK
Profil 92 mm: U = 0,8 W/m2 K!

♦ DRZWI ZEWNĘTRZNE ♦
OKUCIA, MONTAŻ

Sklep: Trinec, Frydecká 12,
Tel. 558 325 172, 608 757 442

GL-074

Dobracie z Cz. Cieszyna o godz. 8.41.
Inf.: 733 729 069.
TKKPTTS „Ondraszek” – Zaprasza
na zakończenie sezonu u „Ondrasz-
ków – Nie wiadomo gdzie”. Zbiórka
14. 10. o godz. 10.00 na Rynku w Cie-
szynie. Wyjazd na trasę o godz. 10.15.
Trasa o długości 25-30 km. Kontakt
+48 668 999 681, +48 607 607 862.
UWAGA SENIORYZ HPC! – Od-
jazd minibusu na spotkanie w Konsu-
lacie w Ostrawie będzie dnia 17. 10. o
godz. 13.15 z parkingu przy dworcu
autobusowym w Cz. Cieszynie.
WIERZNIOWICE – MK PZKO
zaprasza na Spotkanie Jesienne – Do-
kopki, które odbędzie się niedzielę
14. 10. w Domu PZKO od godz.
15.00. W programie prelekcja Tadeu-
sza Chorzemy o podróżach po Ame-
ryce Południowej.
ŻUKÓW DOLNY – Stowarzysze-
nie „Zvonek” zaprasza na Jesienną
wystawę techniki patchowk, klocko-
wania, pergamano i innych w sobotę
20.10. w godz. 10.00-19.00 i nie-
dzielę 21. 10. w godz. 10.00-18.00
do Ośrodka Kultury „Szkoła”. Bufet
zapewniony.

OFERTA PRACY

PRZYJMIEMY STOLARZA do
zakładu renowacji drzwi w Karwinie.
Tel. 723 877 266. GL-635

OFERTY

KOLEKCJONER KUPI STARE
motory (Jawa, Stadion i inne), rowery
i samochody do roku 1970, również
ich części. Tel.: 608 374 432. GL-584
MALOWANIE DACHÓW – Na-
sza specjalność to malowanie i reno-
wacja dachów metodą alpinistyczną
nawet w trudno dostępnych miejscach;
ciekawe ceny umowne! Cena = zado-
wolenie! Tel. +420 775 524 815, [www.
dispecerka.cz/byrtus](http://www.dispecerka.cz/byrtus), [dr.wotston@se-
znam.cz](mailto:dr.wotston@se-
znam.cz). GL-194
CZYSZCZENIE STUDNI, tel.:
605 929 616. GL-549
ŻALUZJE z montażem, remonty.
Inf. tel.: 604 192 092, 558 742 676.
GL-610

UKŁADANIE KOSTEK bruko-
wych (dłazba), tel. 720 379 537. GL-608
ANTYKI KUPIĘ – meble przed-
wojenne, obrazy, zegary, odznacze-
nia, srebra, militaria, stare zdjęcia,
pocztówki i wiele innych, tel.: 0048
605 255 770. GL-505

